Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 98 (17221) | 1986 оной апрелиин 26, суббото | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

...олой болон бусад асуудалнуудаар аха дүүгэй хабоое саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхые Советскэ Германиин Демократическа Республикын хоёр талаһа байһаниинь үндэрөөр сэгнэгдэв.

Коммунис партиин XVII съездын хүдэлмэридэ делегациин хабаадаһан, мүн ИКП-гэй Генеральна А. Наттатай делегациин уулзажа, хоёр партиин холбоо барисаае саашадань хүгжөөлгын зарим ...дые зүбшэн хэлсэһэн тухай нүхэр Л. Н. Зайковой ...е шагнаад, һайшааһан байна.

М. С. Горбачев болон Н. И. Рыжковой Премьер И. Карлссон түрүүтэй Швециин правительственна ...и хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Политбюро зүбшэн Советскэ Союзай болон Швециин хоорондо тог...һайн хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохые ...һанаа тэмдэглэбэ.

...ческа ба соёлой байгуулалтын, мүн уласхоорон...үрилые һулаpуулха, арсалдаата асуудалнуудые ...р гуримшуулан шиидхэхэ, бүхы гүрэнүүдэй бэеэ ...далай эрхэнүүдые хүндэлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн политическэ ажал ябуулгын бусад зарим асуудал...-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ зүбшэн ...н байна.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«ОРОН ДОТОР ГЭР БАЙРЫН АСУУДАЛ ШИИДХЭЛГЫЕ ХУРДАДХАЛГЫН ГОЛ ШЭГЛЭЛНҮҮД ТУХАЙ» ТОГТООЛЫЕ КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ 1986 ОНОЙ АПРЕЛИИН 17-до БАТАЛАН АБАБА.

Гэр байрын асуудалые шиидхэлгэ хадаа партиин социальна программын шухала хубиин болоно гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Орон дотор гэр байра барилгые эрид ургэдхэхэ талаар залан хүдэлмэри бэелүүлэгдэжэ байна. Һүүлэй 20 жэлэй хугасаа соо гэр байрын фонд хоёр дахин үргэдхэгдэбэ. Хотэ городуудта ажаһуудаг хүн зоной 80 процентнь амяараа болбосон һайн квартиранууда ажаһуна.

Гэбэшье гэр байрын асуудал үшөөл орёо хурса байһаар. Олон тоото гэр бүлэнэр гэр байрынгаа байдалые һайжаруулха хүсэлтэй, тэдэнэй олонхинь үмхиржэ байһан байшангуудта, хамтын байрануудта ажаһуна.

Министерствэнүүд болон албан зургаанууд, нютагай партийна, совет ба профсоюзай органууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд гэр байра барилгын түсэбүүдые дүүргэхэ талаар хэрэгтэй хэмжээнүүдые абадаггүй. Гэр байра бариха мүнгэ зөөри, материальна нөөсэнүүд бүхэли хэрэглэгдэнэгүй. Барилгын хэмжээн бага, шанар муу байһаар.

Гэр байра барилгын асуудал хүнүүдэй ажабайдалай шухала асуудал мүн. Энээнтэй холбоотойгоор гэр байрын асуудалые хурдан шиидхэхэ, барилгын хэмжээ үргэдхэхэ, шанарынь һайжаруулха зорилго табигдана.

2000 он болотор бүлэ бүхэниие амяараа квартиратай гү, али үмсын гэртэй болгохо тухай партиин XXVII съездын хараа заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ гээшэ политическэ ба социальна онсо удха шанартай зорилго болоно гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Энэ талаар түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ горитой алхам хэхэ хэрэгтэй. Энэнь бүхы партийна, гүрэнэй, ажахын ба совет зургаануудай, профсоюзуудай болон комсомолой хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлхэ, предприяти бүхэндэ, бүхы нютагуудта, һалбаринуудта оролдосотой хүдэлмэри ябуулха эрилтэ табина. Орон дотор гэр байрын асуудал шиидхэлгые хурдадхалга хадаа бүгэдэ арадай хэрэг болохо ёһотой.

Байрын гэрнүүдые, социально-соёлой бүхы комплексые бариха түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын. Үлүүлэн дүүргэхын түлөө республикануудай, хизаарнуудай болон областьнуудай хоорондо бүхэсоюзна социалис мүрысөө эмхидхэжэ, илагшадта дамжуулгын Улаан тугуудые, мүнгэн шангуудые барюулха шухала гэжэ тоологдобо.

СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдтэ үндэһэлэн, энэ түсэбтэ табан жэлдэ гэр байра бариха хараалагдаһан хэмжээнүүдые үлүүлхэ, 2000 ондо бүлэ бүхэниие амяараа квартиратай гү, али үмсын гэртэй болгохо, гэр байра барилгада хангаха бүхы мүнгэ зөөриие, нөөсэнүүдые, арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ оролдолгые республика, хизаар, область, город, район болон предприяти бүхэндэ гэр байрын асуудал шиидхэхэ тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Министерствэнүүд болон албан зургаанууд, союзна ба автономито республикануудай Министрнүүдэй Совет, ардай депутадуудай нютагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, ажахын коллективүүд даалгагдаба.

Үмхиржэ муудаһан, ямаршье тухеэрэлгэгүй, саг зуурын байрануудһаа хүнүүдые нэн түрүүн гаргаха, ондоо байрануудта оруулха, олон хүүхэдтэй бүлэнэртэ, Агууехэ Ороной дайнай ветерануудта квартира үгэхые хараалжа, гэр байрын асуудалые удаа дараалан шиидхэхэ тодорхой хэмжээнүүдые абаха, гэр байрын фондые зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Шэнэ ажалай нютагууд, иланга Хойто-Байгалай, Алас Дурна зүгэй, Сибириин ба Алас Дурнын зүгэй районуудта гэр байра болон социально-соёлой барилгада капитальна һомололгонуудые хүгжэлдэ гол һуури болгохо.

Гэр байра барилгые түсэблэлгын нормативна онол аргануудые зохёожо, эдэнэй үндэһэ һуури дээрэ һалбари һалбаринуудта, нютаг нютагуудта гэр байра бариха түсэбүүдые 1987 онһоо табижа эхилхыень СССР-эй Госпланда, министерствэнүүд болон албан зургаанануудта дурадхагдаа. Гэр байра бариха асуудалые шиидхэхын тула шухала хэрэгтэй нэмэлтэ арга нөөсэнүүдые бэдэрхэ. Иимэ зорилготойгоор предприятинууд болон эмхинүүдэй мүнгэ зөөриие ехэ хэмжээтэйгээр хэрэглэхэдээ, тэдэниие материально-техническэ нөөсэнүүдээр, мүн ажахын аргаар байшан гэрнүүдые барилгые али болохоор хүгжөөлгые хараада абажа, подрядна хүдэлмэриин лимидүүдээр түбхын түрүүлэн хангаха. Гэр байра барихадань ба... үзүүлэлгэдэ ажалша коллективүүдые элсүүлэн хабаадуулха ушарые дэмжэхэ. Залуушуулай гэр байрын комплекснүүдые барилгые үргэдхэхэ.

Гэр байрын-барилгын хамжаанай үндэһөөр гэр байра барихын, илангаяа хүдөө нютагуудта, бага хотонууд болон һуурин тосхонуудта үмсын гэрнүүдые барихын тулада хүн зоной мүнгэ зөөриие үргэнөөр элсүүлхэ. Мүн тэрэшэлэн шэнэ гэрнүүдтэ һууришагшадай захилаар квартира шэмэглэн гоёолгодо, болбосон түхэлтэй болголгодо хэгдэһэн гүрэнэй гаргашые зарим хубяарнь харюулха. Предприятинуудай урмашуулгын фонднуудһаа мүнгэ һомолжо, үмсын гэрнүүдые барихадань, мүн гэр байрын-барилгын кооперативуудта ороходонь түрүү хүдэлмэришэдтэ, залуушуулда туһаламжа үзүүлхэ. Барилгын элдэб янзын материалнууд болон хэрэгсэл зүйлнүүдые хүн зондо худалдалгые хаа хаанагүй эмхидхэхэ.

Гэр байра барилгын үйлэдбэриин баазые бэхижүүлхэ, бүри һайнаар хэрэглэхэ, гэр барилгын болон барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлжэ байгаа предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэхэ, үргэдхэхэ ба хэрэгтэй хэмжээнэй хүдэлмэреэр гүйсэд хангаха, мүн тэдэнэрэй хүсые саашадань ехэ болгохо талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха гээд СССР-эй Госпланда, СССР-эй Госстройдо, министерствэнүүд болон албан зургаанануудта, союзна ба автономито респбуликануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, хизаарнуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд болон областьнуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагдаба. Үргэлжэ ханатай гэр барилгын бүхы предприятинуудые шэнэ проектнүүдээр продукци бүтээн гаргуулдаг болгохо, гэр байрын түхэлыень хубилган шэнэдхэхэ хүдэлмэриин хэмжээ нилээд үргэдхэхэ.

Һайжаруулан нарижуулагдаһан хэрэгсэл зүйлнүүд болон шэмэглэлгын материалнуудые үйлэдбэрилгые горитойгоор дээшэлүүлхэ, тэдэниие гэр байрын барилгада хэрэглэхэ. Энэ зорилгоор нютагай түүхэй эдүүдые болон хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ нөөсэнүүдые эдэбхитэйгээр хэрэглэхэ. Индустрижүүлгын хэмжээ дээшэлүүлхэ, барилгын болзорые хорооха, тэрэнэй үнэ сэнгые доошолуулха, материалай гарасые бага болгохо ба шанарыень һайжаруулха. Гэр байрын коммунальна ажахын системые булюу түргэнөөр хүгжөөхэ. Гэр байра ашаглаха ба заһабарилха талаар баазые бэхижүүлгэдэ онсо анхаралаа хандуулха.

Хүдөө нютагуудта коммунальна албануудые эмхидхэхэ ба хүгжөөхэ талаар хэмжээнүүдые абаха гээд СССР-эй Госагропромдо, союзна республиканануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаба.

Залуу гэр бүлэнэр болон үндэр наһатай ганса бэе эрхэтэдэй байха гэрнүүдэй болон квартиранuудай проектнүүдые зохёон бүтээхэ даалгабари СССР-эй Госстройдо, Гослгражданстройдо үгтэбэ. Гэр бүлын хэды хүнһөө бүридэдэг байһые хараада абажа, эгээл таарамжатай зохид хэмжээнэй квартирануудтай хото бодхоолгын нормативуудые хараалха.

Гэр байрын асуудалые шиидхэлгэдэ үргэн ниитэ ажалшадые эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадуулха арга боломжо олгохын тулада гэр байрын-гражданска барилгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нютагай совет зургаануудай эрхые үргэдхэхэ шухала гэжэ тоологдобо. Нормо тогтооһон документнүүд болон гуримуудта тон богони болзорто лаблалтануудые оруулха гээд союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаба.

Гэр байра хубаарилгада, квартира үгэхэ ээлжээ тогтоолгодо социальна үнэн зүбэй гол ёһо наринаар сахиха, олониитые хиналтада хабаадуулха, олониитэдэ үргэнөөр мэдээсэжэ байха, энэ хэрэгтэ али бүхы хазагайруулга хэхэ, эрхээ хэтэрүүлхэ ябадалда эсэс табиха. Зайлашагүй шухала бэшэ байхадань ашаглагдамаар гэр байра задалха, мүн тэрэшэлэн ондоо хэрэглэмжээр байрын гэрнүүдые шэнээр түхеэрхэ ябадалые зүбшөөхын аргагүй. Энэ хэрэгтэ гүрэнэй гурим наринаар сахигдаха, нютагай тала баримталха, нэрэ хүндэеэ дээшэлүүлхэ һанамжа сүм усадхагдаха ёһотой.

Гэр байрын хэмжээе ба ямар шанартайгаар бүтээгдэһыень хараада абажа, гэр байрын түлбэриин гуримда хубилалтануудые оруулха. Сүлөөлэгдэһэн байрын талмайе хэрэглэхын хойноһоо хиналта шангадхаха, тэндэ хүн зониие саг дары оруулхын түлөө нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, нэгэдэлнүүдэй, предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ. Байрын үлүү талмайтай эрхэтэдэй квартирануудаа һэлгэжэ, бага болгоходонь бүхы хэмжээгээр туһалха, гэр байра андалдалгые гуримшуулха.

Ороной социальна хүгжэлтын эгээл шиидхэгдэхээр болоһон асуудалые — гэр байрын шухала асуудалые шиидхэлгэтэй холбоотой бүхы асуудалнуудые гол анхаралдаа саг үргэлжэ байлгаха гээд союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомуудта, обкомуудта, горкомуудта, райкомуудта дурадхагдаба. Гэр байра барилгын түсэбүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта шангадхаха ба журам дээшэлүүлхэ. Объектнүүдые ашаглалгада абаха талаар тогтоогдоһон гурим хазагайруулһан албан тушаалтадые харюусалгада хабаадуулха. Жэлэй туршада гэр байра нэгэ жэгдээр ашаглалгада оруулалгые түйлаха, гэр байра бариха талаар бүхы хүдэлмэриие залан хүтэлбэрилгэдэ нютагай Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ.

БҮТЭМЖЭТЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОБО

В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Арад түмэнэй абьяас үүсхэл» гэһэн темээр ээлжээтэ ниитэ полит-үдэр апрелиин 17-до республикадамнай үнгэрбэ. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар ажалша коллективүүдэй дүүргэхэ тодорхой зорилгонууд тушаа бүтэмжэтэй хөөрэлдөөн хаа хаанагүй болобо. Энэ үдэр 1115 элидхэлшэд, 1355 ажалша коллективтэ ошожо, 67.527 хүнтэй хөөрэлдэһэн байна.

КПСС-эй обкомой 36 элидхэлшэд Улаан-Үдэ хотын, мүн районуудай предприяти, организаци болон эмхи зургаанууддай коллективүүдтэй уулзаа.

Харюусалгата энэ хэрэгые КПСС-эй Баргажанай, Түнхэнэй, Яруунын, Железнодорожно райкомууд бодомжотойгоор эмхидхээ. Түс районуудта элидхэлшэдые тааруугаар хубаарилан табижа, томошье, багаханшье коллективүүдтэ тэдэнэр хүрэжэ шадаа.

Партиин обкомой, райкомой секретарьнар, таһагуудые даагшанар, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр болон түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор ниитэ полит-үдэртэ хабаадаһан байна.

Ажалай бүтээсые, үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин шанарые дээшэлүүлгын, гэр байрын барилгые түргэдхэлгын, Улаан-Үдэ хотын пассажирска транспортын хүдэлмэриие һайжаруулгын, мүн архидалга болон алкоголизмтай тэмсэлэй, социалис мүрысөө эмхидхэлгын талаар ажалшадай табиһан асуудалнууд ниитэ полит-үдэрэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Жэшээнь, Заудинскын мелькомбинадай хүдэлмэришэд архидалга болон алкоголизмтай тэмсэлые шангадхаха асуудалнуудые табижа, зэргэлээд байдаг архиин магазиниие хааха гэһэн дурадхал оруулба.

Партиин горкомууд, райкомуудта ниитэ полит-үдэрэй үедэ табигдаһан асуудалнуудые саг дары шэнжэлэн үзөөд, хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ ХОЛБООНОЙ ПЛЕНУМ

Республикын Журналистнуудай холбооной правлениин ээлжээтэ гурбадахи пленум болобо. «КПСС-эй XXVII съездын дүнгүүд болон республикын журналистнуудай зорилгонууд» гэһэн асуудал пленум дээрэ зүбшэгдэбэ. Республикын журналистнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, «Правда Бурятии» газетын редактор Казанцев И. В. элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ «Текстильщик» газетын редактор В. И. Иванова, Хяагтын районой «Ленинэй туг» газетын редактор Н. И. Исаев, «Буряад үнэн» газетын редакторай орлогшо, тэндэхи журналистнуудай эхин эмхиин секретарь Ц. Б. Цырендоржиев, Хориин районой «Шэнэ Үдэ» газетын редактор Е. Б. Манзаев, Улаан-Үдын телестудиин ахалагша редактор, тэндэхи журналистнуудай эхин эмхиин секретарь О. Я. Кожевникова, Мухар-Шэбэрэй районой «Ленинэй зам» газетын редактор П. Г. Мурзин, журналистнуудай холбооной шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ, багшанарай институдай ахалагша багша С. Ш. Бадмаев гэгшэд хабаадаба.

Пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша нүхэр Горлов В. М. хабаадажа, үгэ хэлэбэ.

Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин нээлтэ тухай

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси Соведүүдэй байшангай Конференц-зал соо 1986 оной апрелиин 26-да үглөөнэй 10 часта нээгдэхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай анхаралда

Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессидэ ерэһэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Соведүүдэй байшангай 3-дахи дабхарта, 409-дэхи кабинет соо үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 7 час болотор бүридхэлдэ абтаха.

Сессиин нээгдэхэ үдэр, 1986 оной апрелиин 26-да Соведүүдэй байшангай Конференц-залай фойе соо үглөөнэй 8 час 30 минутаһаа бүридхэлдэ абтаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси Соведүүдэй байшангай Конференц-зал соо мүнөөдэр, 1986 оной апрелиин 26-да, үглөөнэй 10 часта хүдэлмэреэ эхилхэ.

Сессидэ ерэһэн депутадууд, сессидэ уригдагшад Соведүүдэй байшангай Конференц-зал соо үглөөнэй 8 час 30 минутаһаа 10 час болотор бүридхэлдэ абтаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Старейшинэнүүдэй Соведэй заседани тухай

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Старейшинэнүүдэй Соведэй заседани Соведүүдэй байшангай Конференц-зал соо апрелиин 26-да 9 час 30 минутада болохо.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН — олоной зохёохы эдэбхи

...ОМЫШЛЕННОСТЬ

...й промышленность ...һэз абаһан эршэ ...үнгэрһэн һарада һу... Экономикые эршэ ...лтын замда оруул... эрилтын табигдаад ...рдахи уг зорилго... ...рагшатайгаар бэе... ...түлөө коллектив бү...доно. Продукци ху... ...түсэб март һарада ...зарна продукци үйлэдбэрилгын, ажалай бүтээсын талаар түсэбүүд түс тустаа оройдоол 98,4, 98,2 процентдэ хүрөө. Хэлсээтэ уялганuудай ёһоор продукци эльгээхэ талаар кварталай түсэб Зэдын комбинат, Ципиканай прииск, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, «Бурятферммаш» нэгэдэл сүм дүүргээ. Гэбэшье бүхыдөө республика дотор энэ дүн оройдоол 98,1 процентдэ хүрэнэ. Энэ талаар ажахын хүтэлбэрилэгшэдһөө асуулта шангадхаха, ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримай түрүү онол аргануудые шадамар бэрхээр хэрэглэхэ эрхэ байдал тогтоохо хэрэгтэй.

...—101,2, ажалай бү... ...талаар түсэб 101,4 про... ...бэелүүлэгдээ.

...эрхилэлгын шэнэ гу... ...хүдэлжэ байһан пред... ...нуудай олониинь үрэ ...ээр ажаллажа гараа ...дэглэлтэй. Гол дүн... ...абаад харабал, Зэдын ..., Хяагтын плавикова рудник, Ойморой мебель фабрика, Хяагтын ...лгын фабрика тү... ...улүүлэн дүүргээ. ...үедэ гээгдэлдэ ...һэн «Электромаши...» ...ной коллектив ураг... ...ан» гараба. Гэбэшье ...ла дүнгөө — хэлсээтэ ... ёһоор продукци ...түсэбөө дүүргэхэ ...хүрөөгүй байһаар. ...«...бор» заводойхид тү... ...кварталда бүхыдөө ...һайн түйлалтануудтай ...т һарада хойшоо ал.... Товарна продукци

Майн 1 болотор жэлэй түсэбэй 55 процентые бэелүүлхэ гэһэн уряа доро ажаллажа байһан «Забайкаллес» нэгэдэл Бүхэсоюзна мүрысөөнэй нүлөөн доро үйлэдбэрез эрид һэргээгээ. Кварталай хугасаада продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. Март һарада 16 леспромхозой 10-ниинь модо бэлэдхэжэ зөөхэ, модо бэлэдхэхэ талаар түсэбтэ нэмэлтэ болгон абаһан даабаряа амжалтатай дүүргэбэ. Тэрэ тоодо Горхоной, Баргажанай, Шулуутайн, Гусиноозерскын, Хүртэйн, Хурамхаанай леспромхозууд оролсоно. Бии байгаа техникээ гүйсэд ашаглажа, хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, нөөсэ арга боломжонуудаа шадамараар хэрэглэжэ шадаагүй Хүрбын, Онёогой, Клюевскэ леспромхозууд гээгдэлдэ ороһоор. Сэлэнгын, Байгалай модоной баазануудай коллективүүд мүрысөөнэй эршэ дэлисэдэ хүрэмөөр ажалаа эмхидхэнэ. Модо зөөлгын хэмжээе март һарын долоон хоногуудаар абаад харабал, түрүүшын гурбан неделидэ 20 гаран процент болгоһон һаа, һүүлшын долоон хоногто ажал эршэдэжэ, һарын даабариин 33 процентнь бэелүүлэгдэһэн байна. Иигэжэ март һарада дүн хамта 501 мянган кубометр модон зөөгдөө.

Ажалай бүтээсын талаар бирагүй байдалда ороһон «Гусиноозерская» шахта, Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхай, мебельно-модо болбосоруулгын комбинат, кондитерска промышленностиин нэгэдэл, Нютагай промышленностиин министерствын зарим предприятинууд шүүмжэлхы ёһоор ажал, хэрэгүүдээ хаража үзөөд, хоёрдохи кварталда энэ талаар түсэб дүүргэлтые хангахын тула хам оронхой. Экономикодо эрид хубилалта түйлахын тула түрүү техникэ, технологи нэбтэрүүлгэ, һэльбэн шэнэдхэлгэ, зэбсэгжүүлгэ, гурим, журам шангадхалга тон шухала гэжэ партиин XXVII съезд дээрэ заагдаһан байна. Хүдэлмэриин газарай аттестаци үнгэргэлгэ, бригадануудай, залуу мэргэжэлтэдэй соведүүдэй хүдэлмэриие һэргээн эдэбхижүүлгэ хаа-яагүй үзэгдэнэ. Иимэ арганнуудые хэрэглэн, бэеэ даангяар хүдэлдэг предприятинууд муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйлана гэжэ эли.

Продукциин гол шухаг зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргалгые шэнжэлээд үзэхэдэ, кварталай туршада 7 миллион киловатт час электрын элшэ хүсэ, 191 тонно булад, малай тэжээл жэжэдхэдэг «ИРТ-165» түхэлэй 22 машина түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргагдаһан байна. Пассажирска хоёр вагон, 15 автомобиль, автомобилиин 64 двигатель түсэбһөө гадуур заһабарилагдаа. Барилгын материалнууд сооһоо клинкер, цемент, асбоцементнэ хабтагайнууд, сонхын шэл хараалагдаһанһаа үлүү гаргагдаа. Угаагдаһан нооһон, гадар болон дотор трикотаж хубсаһан элбэгээр үйлэдбэрилэгдөө.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө республикын малшад эдэ үдэрнүүдтэ эршэ түгэсөөр хүдэлжэ байнхай. Үнгэрһэн гурбан һарын дүнгүүдые согсолжо үзэхэдэ, районуудай колхоз, совхозууд мяха, һү, үндэгэ абаха талаар зарим тэды амжалта түйлаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо байгша ондо мал ажалай продукци хараа байса ехээр үйлэдбэрилэгдөө. Тусхайлбал, апрелиин 1-нэй байдалаар республикадамнай нэгэдэхи кварталай туршада 123,8 мянган центнер мяхан үйлэдбэрилэгдэжэ, үнгэрһэн жэлэйхиһээ 17,8 мянган центнерээр ехэ абтаа. Энэ хугасаа соо Хойто-Байгалай, Сэлэнгын, Хурамхаанай, Загарайн, Прибайкалиин районуудай ажахынуудай нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо мяха үйлэдбэрилгээ дээшэлүүлээд байхадань, Бэшүүрэй, Баунтын, Хяагтын районууд мяха абалгаяа эрид доошолуулһан байха юм. Ушарынь хадаа эдэ районуудай колхоз, совхозуудай гүрэндэ тушаагдаха малаа саг соонь бэлдэжэ, шахан таргалуулаагүй дээрэһээнь иимэ байдал тохёолдоо гэхэдэ алдуу болохогүй. Эбэртэ бодо малай, гахайн, шубуунай, тарган мяха үйлэдбэрилхэ талаар нёдондоной энэ үеынхиһөө бирагүй үрэ дүн түйлаһан ажахынууд, районууд саашадаа эдэ бүхы дутагдалнуудаа дары усадхаха хэмжээнүүдые абаха болоно. Иигээд удахагүй зунай һайхан бэлшээриин саг хүрэжэ ерэхэнь. Энэ сагые зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ мүнөө үедэ тон ехэ удха шанартай.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо адууһа малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байһан республикымнай колхоз, совхозууд нэгэдэхи кварталай туршада дүн хамта 375,2 мянган центнер сагаан эдеэ абажа, нёдондонойхитой сасуулхада һү һаалгаяа 35,7 мянган центнерээр дээшэлүүлжэ шадаа. Энэнь үнеэн бүридэ тоолоходо 427 килограмм болоно, харин нёдондо 304 килограмм байһан юм. Үнгэрһэн хугасаа соо һү ехээр һааһан Баунтын, Хойто-Байгалай, Яруунын районууд бусадһаа шалгаржа гараа.

Гэхэтэй хамта, Баунтын, Баргажанай, Хурамхаанай, Яруунын, Захааминай районуудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоол 286—383 килограмм һүн абтаа. Энэ үрэ дүн юундэ иимэ ехэ илгаатайб гэхэдэ, үнеэдэйнь һү шэмэнь жэл бүхэндэ дээшэлнэгүй, энэ талаар тодорхой хэмжээн саг соогоо абтанагүй. Илангаяа мүнөө үедэ тэжээлэй барагдаха хаһада байһан юумэеэ заатагүй буйлуулжа, малдаа үгэхэ гээшэ тон ехэ удха шанартай. Теэд зарим колхоз, совхозуудта энэ талаар хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энээнһээ уламжалан продукци дутуу абтана.

Республикын шубуушад энэ жэлэй түрүүшын кварталда үндэгэ суглуулха талаар яһала амжалтатай хүдэлжэ гараа. Тэдэнэр үнгэрһэн хугасаа соо 44.533 мянган үндэгэ суглуулжа, жэлэйнгээ түсэбые 25 процент бэелүүлээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 13 процентээр ехэ үндэгэ абаа. Мүнөө бүхы шубуушаднай хахад жэлэйнгээ түсэбые заатагүй бэелүүлхээр зоригжонхой, бии байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхые оролдоно.

Мүнөө үедэ республикын ажахынуудта эхэ малһаа түл абаха хаһа үргэлжэлһөөр. Һүүлэй дүнгөөр бүхыдөө 37.811 тугал абтаад, түлжүүлэгдэжэ байна. Тугалнууд илангаяа Загарайн, Кабанскын, Сэлэнгын, Хойто-Байгалай районуудта олоор абтаа. Гэбэшье гарза хоролтодо орохо ушар үшөөл бии байһаар. Гурбан һарын туршада дүн хамта 1887 тугал гарзалаа. Энэнь нёдондонойхиһоо 21 процентээр доошоо болоно. Энэ хугасаа соо Загарайн райондо аяар 102 тугал, Сэлэнгын райондо — 170, Түнхэнэй райондо — 168, Бэшүүрэй райондо — 171, Зэдын райондо — 185 тугал гарзада ороһон байна.

Жэлэй эхинһээ хойшо бүхыдөө 43248 поршоонхо абтаа юм. Гахай олоор үсхэбэрилдэг Кабанскын, Хяагтын, Прибайкалиин районуудта түс бүреэ 8301—9691 поршоонхо абтанхай түлжүүлэгдэнэ. Абтаһан түл түрэсын гарзалха ушар бии. Тусхайлбал, үнгэрһэн үе соо республика дотор 3251 поршоонхо. Прибайкалиин райондо 840, Кабанскын райондо —744, Хяагтын райондо 501 поршоонхо гарзалһан байна.

Эгээл эдэ үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй хонидой хурьгалха дүүрэнтэбэ. Һүүлэй мэдээгээр 579,7 мянган хурьган абтаад түлжүүлэгдэнэ. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 24,7 мянган толгойгоор олон болоно. Мүнөө үедэ районуудай ажахынуудта абтаһан хурьган үхэл гарза багатайгаар түлжүүлэгдэжэ байна. Гансал Мухар-Шэбэрэй райондо хурьгад олоор гарзалаад байна. Хонишодто тон харюусалгатай хаһань оробо гээшэ. Абаһан түл түрэсөө бүхыдэнь гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, саашадаа энэл хэбээрээ ажаллаа һаа, хонин һүрэг эрхилэгшэд хараалһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха байна бшуу.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула малшад, хонишод, һаалишад, гахайшад, шубуушад түйлаһанаа улам батадхаж, үндэр амжалтануудые түйлахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН — олоной зохёохы эдэбхи

АРГА БОЛОМЖО БИИ

Үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ, бэр хүсөөр хэгдэдэг хүдэлмэриие оньhожоруулха, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, экономикые эршэ түгэс хурдадхалгын замда оруулха хүндэн бэшэ зорилгонуудые партиин XXVII съезд ороной модоиодой урда табиба. Мүн ороной социально-экономическэ хүгжэлтые саашадань хурдадхалгада арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэл шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёhотой гэжэ съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа, ойлгонобди. Ороной модо бэлэдхэдэг түрүү предприятинуудай гаргаhан үүсхэлые бүримүлэн дэмжэжэ, байгша оной майн 1 болотор жэлэй түсэбэй 55 процентые дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоо бэлэйбди.

Леспромхозоймнай коллектив мүнөө жэлдэ 305 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, зөөжэ гаргаха түсэбтэй юм. Энээниие сүм бэелүүлхын, хүч бүхэнэй, бригада бүхэнэй үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхын тула инженерно-техническэ албан ажалай эмхидхэл үндэhөөрнь hайжаруулха, hайн техникээр хангаха гэжэ хэшээл оролдолго гаргаа. Социалис мүрысөөн эршэ дэлисэ ехэтэйгээр дэлгэрээ. Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсожо, бригадымнай коллектив үндэр дүнгүүдые туйлаhан юм. Жэшээлхэдэ, съездын боложо байха үедэ бригадамнай халаанай туршада 450—500 кубометр модо бэлэдхэжэ, хоёр үдэрэй даабариие сүм дүүргэдэг байгаа. Иигэжэ модо бэлэдхэдэг бригаданuудай коллективүүдэй дундаhаа түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ гараабди. Мүн бидэнэртэй мүрысэдэг Г. М. Низовцевэй бригада халаанай даабариие 170 процент бэелүүлжэ, олоной hайшаал магтаалда хүртэбэ.

Иимэ үндэр дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэ бригадирай үүргэ ехэ. Манай бригадир Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай ордентой Василий Степанович Щукин 1965 онhоо хойшо леспромхоздо ажаллана. Коллективнай 11 хүдэлмэришэдhөө бүридэдэг юм. Тус hалбарида үнинэй хүдэлжэ, баян дүй дүршэлтэй болоhон бригадирнай хүдэлмэреэ hайнаар эмхидхэдэг. Үглөөнэй үүр хираанаар ажалаа эхилээд, орой үдэшэ болотор модо бэлэдхэнэбди. Ушарынь гэхэдэ, үбэл-хабарай үедэ модо отолходо, зөөхэдэ эгээл таатай зохид саhа мүн. Ой соо газарай гэдэжэ үрдеэгүй байхада, автомашинаар саашаа холо ошожо, модо бэлэдхэжэ, зөөжэ гарганабди. Газарай гэдэхэдэ, автомашинын харгы муудажа, вахтова аргаар хүдэлхэ баатай болодогбди. Тиимэhээ мүнөө леспромхозоймнай модо бэлэдхэдэг бригаданууд бүхы техникээ үдэрэй туршада гүйсэд дүүрэнээр ашаглахые оролдоно.

Дүрбэн жэлэй саана манай бага комплексно бригада томодхогдожо, коллективэймнай хүн зон олошорhон, 3 трактор нэмээгдэжэ үгтэhэн юм. Бригадын гэшүүн бүхэн чокеровщигой, модо отологшын хүдэлмэри хэжэ шадаха болонхой. Иигэжэ хэн нэгэнэйнгээ үбшэлөө hаань, бригадир коллективэйнгээ ямаршье хүниие орондонь табиха аргатай юм. Бригадна подрядай гуримаар хүдэлжэ, ажалда хабаадалсаhанай коэффициентын ёhоор салин хүлhөө абанабди. Энэ түрүү онол аргын булэю талыень hайн ойлгонхойбди. Иигээд ажалаа эмхидхээд хүдэлхэдэ, хүн бүхэн коллективэй үрэ дүнгүүдэй, хамаг хүдэлмэриингөө түлөө hанаагаа зобоно, оролдоно. Эдэ бүгэдэ бодото ажалдамнай элээр харагдана. Тиимэhээ түсэбтэ даабаринуудаа, абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэбди.

Халаанай туршада трактораараа 82,4 кубометр модо таллуулха байhан hаа, бодото дээрээ 138 кубометртэ хүргэнэбди. Байгша оной эхинhээ бригадамнай 10 556 кубометр модо бэлэдхэхын орондо 16 мянга гаран кубометр модо бэлэдхэжэ зөөгөөд байна. hүүлэй арбан хоногой дүнгөөр социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараабди. Мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри согсологдожо, ямар бригада үдэрэй туршада хэды шэнээн модо отолооб гэжэ мэдээсэгдэдэг. Мүрысөөнэй дүнгүүдэй саг соогоо согсологдоод байхада, гээгдэhэн бригада түрүүшүүлые ахижа гараха гэжэ оролдоно. Харин тэдэнэрынь бэшэндээ гартахагүйн тула бүри эршэтэйгээр ажаллана.

Мүнөө манай леспромхозой коллектив үйлэдбэриин «Забайкаллес» нэгэдэл дотор дэлгэрhэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhан коллективүүдэй тоодо оронхой. Харин туйлаhан амжалтаараа hанаагаа амарха эрхэгүйбди. Юуб гэхэдэ, байгша оной түсэб сүм бэелүүлхын тула хабар-зунай үедэ габшагайгаар хүдэлхэ болонобди. Тиимэhээ мүнөө түхэреэн жэлэй туршада ашаглагдаха найдамтай hайн харгы ой соогуур бариха хэрэгтэй. Яахадааб гэхэдэ, зунай үедэ шабха шабар соогуур автомашинаар арай дугшуулан, ажаллаха газартаа хүрэтэрнай хүдэлмэриин саг ехээр hалана ха юм. Трактор, автомашина болон бусад түхеэрэлгэнүүдые заhабарилхада хэрэгтэй запас частьнуудай заримдаа олдодоггүйнь hанаа зоборитой. Тиигэжэ 2—3 үдэр миин зогсохо баатай бологдоно. Иимэ дутуу дунданuудые дахинаа дабтахагүйн тула эртээнhээ бэлэдхэл хэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые саг соонь шиидхэбэл, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлхэ зэргэтэй.

Байгал далай шадархи ой тайгада ажалладаг хадаа оршон тойронхи байгаалиингаа баялигта гамтай наринаар хандаха ёhотой гээшэ. Модо отолhон газартаа гэшүүhэ, мүшэрөөр бусадшье модоной үлэгдэл гүйсэд суглуулбал, хэды ехэ ашатай, туhатай байха бэлэй. Байгаали бузарлагдахагүй hэн. Заримдаа модоной үлэгдэл орхигдошонол ха юм даа. Саашадаа бултыень суглуулжа, буйлуулха, тиигэжэ үлэгдэлгүй технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ шухала гэhэн тобшолол хээбди, бэелүүлхын тула оролдохобди.

Мүнөө леспромхозой байдалые хаража үзэхэдэ, коллективнай абаhан уялгануудаа майн 1 болотор сүм дүүргэхэ арга боломжотой. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада модо бэлэдхэгшэд, жолоошод болон бусад хүдэлмэришэд хамаг нөөсэнүүдээ, хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлжэ байнхай.

О. ГАРМАЕВ,
Хурамхаанай леспромхозой тракторист,
Ажалай Алдар Солын III шатын ордентой.

Арадай ажахын ажалшад! Түсэбтэ табан жэлэй эхинhээ хойшо үйлэдбэриин эршэ дэлисэ үргэдхэе, 1986 оной түсэбтэ даабаринуудые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэе!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудhаа).

БОДОМЖОТОЙ ТААРУУГААР ХЭРЭГЛЭХЭ

Манай комбинадта хүдэлэгшэд булта социалис мүрысөөндэ хабаададаг юм. 11 цехэй, мастерска 11 участогай, 49 бригадын коллективүүд хоорондоо мүрысэдэг гээшэ. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр илагшад моральна болон материальна талаар урмашуулагдадаг байна. Жэшээнь, цехүүд хоорондын социалис мүрысөөндэ илаhан коллективтэ дамжуулгын Улаан туг барюулагдажа, «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн үнэмшэлгэ болон мүнгэн шан үгтэдэг. Мастерска участогуудай дунда мүрысөөндэ илагшадта дамжуулгын вымпел, үнэмшэлгэ болон мүнгэн шан барюулагдана (мебельнэ цехүүдэй участогай коллектив 15 хүнhөө үсөөн hаа — 50 түхэригтэ, 15 хүнhөө олон болобол — 75 түхэригтэ хүртэдэг). Халаануудай мастернуудай дунда мүрысөөндэ илагшадта 20 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдадаг юм. Бригадануудай мүрысөөндэ хоёр 1-дэхи hуури баталагданхай. Нэгэниинь — ой модоной заводhоо нэгэ коллективтэ, нүгөөдэнь — мебельнэ цехүүдhээ нэгэ бригадада, энээндэл адляар хоёр хоёрдохи hуури хубаагдана.

Агуу ехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаhан социалис мүрысөөнүүдтэ комбинадайхид эдэбхитэйгээр хабаадаа hэн. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо, коллективэй гэшүүдэй ажалай журам сахилга, ажалайнь бүтээсэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэлгэ, лекци, политинформаци үнгэргэлгэ, ханын газетэнүүдые гаргалга гэхэ мэтые хараадаа абаа hэмди. Партиин съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаhан габшагай ажалай вахтануудай туршада шалгарhан бригаданууд моральна болон материальна талааршье урмашуулагдаhан байна. Жэшээнь, хатаалга-эсхэлгын цехэй С. А. Сединкинэй комсомол-залуушуулай бригадын, мебельнэ 1-дэхи цехэй зөөлэн мебель гадарлагшадай Т. И. Молчановагай бригадын, мебельнэ 2-дохи цехэй Н. Н. Шэлаевай бригадын хүндэлэлдэ Ажалай Алдар Солын туг үргэгдөө hэн. Энээнhээ гадна мүрысөөндэ 1-дэхи hуури эзэлhэн бригадада 100 түхэригэй, 2-дохи — 70 түхэригэй, 3-дахи — 50 түхэригэй мүнгэн шангууд барюулагдаhан юм.

«Хүдэлмэришэдэй бата найдамтай шанарай коллектив», «Шанарай отличник» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэхын түлөө мүрысөөнэй дүнгүүд жэлдээ хоёр дахин — июль, январь hарануудта согсологдодог. Энэ мүрысөөндэ илаhан цехтэ — Хүндэлэлэй диплом, 200 түхэригэй мүнгэн шан, мастерска участогта — 100 түхэригэй шан барюулагдадаг байха.

«Комбинадай эрхим цех» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ үнгэрэгшэ жэлдэ мебельнэ 1-дэхи цехэй коллектив (начальнигынь М. Д. Кириллов, парторг — Р. К. Бодопросто, цехкомой түрүүлэгшэ В. В. Афанасьева) илажа, Хүндэлэлэй дипломдо хүртөө hэн.

«Комбинадай эрхим мастерска участок» гэжэ нэрэтэй болохын түлөө мүрысөөндэ хабаадаhан бүхы 11 участогай дундаhаа үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр мебельнэ 1-дэхи цехэй станогуудай отделени (мастерынь В. А. Кондратьев) онсо шалгаржа, мүн Хүндэлэлэй диплодо хүртэhэн байна. Социалис мүрысөөндэ онсо шалгарhан ажалай түрүүшүүлдэ комбинадай Хүндэлэлэй грамота, 20 түхэриг мүнгэн шан барюулагдадаг. Мүн комбинадта 10 жэлhээ дээшэ хүдэлhэн ажалай түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илаhан уралан нарижуулагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад комбинадай Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдажа, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэдэг.

Ажалай ветерануд манай коллективтэ бүгэдэ ниитын анхаралаар хүреэлэгдэнхэй. Комбинадта 20 жэлhээ үлүү хүдэлhэн, энэ хугасаа соо коллективэй ажал хэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан, залуу үетэнтэй дүй дүршэл, мэргэжэл шадабаряараа хубаалдадаг ажалшадта «БМДК-гай ажалай ветеран» гэжэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдодог. Энэ үндэр нэрэ зүүжэ ябаhан ажалаи ба дайнай ветеран А. П. Гусляков, Н. И. Паньков, П. Я. Фролов гэгшэд ажалдаа зохёохы ёhоной, харюусалгатай хандалгын үльгэр жэшээ залуу хүдэлмэришэдтэ харуулна гээшэ. Иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн ажалшадта баярай оршон байдалда ветеранай үнэмшэлгэ, 50 түхэригhөө бага бэшэ үнэтэй бэлэг барюулагдажа, тэрэнэй дүрэ зураг БМДК-гай ветерануудай галерейдэ оруулагдадаг заншалтай. Мүн комбинадай ветерануд ээлжээтэ амаралтадаа таатай сагта гараха, ээлжээгүйгөөр гэр байра абаха, курорт, санаторидо амарха хүнгэлэлтэтэй путевкануудаар хангагдаха эрхэтэй юм. 25, 30, 35, 40, 45, 50 жэлэй туршада таhалгаряагүйгөөр комбинадта хүдэлhэн ажалай ветерануудые түрэhэн үдэрэйнь баярай үдэшэнүүдтэ hайшаадаг, тэдээндэ үнэтэй бэлэг барюулагдадаг гээшэ. Эдэ ветерануудай амарха, бэеэ hайжаруулха ушарнуудта түлөөhэгүй путевканууд үгтэнэ.

Кадрнуудые hургалгын, хүмүүжүүлгын хараа зорилготойгоор комсомол-залуушуулай бригадануудай мүрысөөн ... луу эрхим хүдэлмэрилэгшэ... «Үйлэдбэриин болон ... лай отличник» гэhэн ... гэнүүдтэ хүртэхын түлөө ... рысөөнүүд комбинадта ... нөөр дэлгэрэнхэй. Комсомол-залуушуулай бригада... мүрысөөнэй дүнгүүд ... хэндэ согсологдожо, ... hэн бригада дамжуулгын вымпел болон мүнгэн ... хүртэдэг байна.

«Залуу эрхим хүдэл... шэн» гэhэн мүрысөөн... гүүд квартал бүхэндэ ... логдоод, табан янзын ... жэлэй 23 наhа хүрөөдүй ... түлөөлэгшэдтэ 15 түхэри... гэн шан барюулагдадаг. Үйлэдбэридэ болон ... дашье эрхим hайн дүн ... туйлаhан залуушуулда ... надай Хүндэлэлэй грамота ... лон мүнгэн шан барю... даг заншалтай. ... залуушуулай нэрэнүүд ... надай комсомолой ... бэшэгдэдэг юм.

Социалис мүрысөөн ... шатада гаргахын, нар... hайжаруулхын тула ... болон материальна тала... машуулгые бодомжо... таарулан хэрэглэхэ гэжэ hанагдана.

А. КИСЕ...
Буряадай мебельнэ... болбосоруулгын комби... ажалай ба салин хү... таhагые ...

ОЙЛГОХО, ОБЁОРХО

Мүнөө экономикодо боложо байhан эрид хубилалтанууд хадаа социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ шэнэ, шанга эрилтэнүүдые табина. Хооhон уряа үгэнүүдые хэлээд лэ, нэгэ түхэл янзаар мүрысөө эмхидхэлгые огтолон болюулха саг ерээ.

Энээниие манай заводтохи байдал дээрэhээ абаад харая. Заводнай үнгэрhэн табан жэлдэ оло дахин гээгдэлдэ орohон байна. Тиимэhээ мүрысөө эмхидхэлгэмнай үшөөл hанаhанда хүрэдэггүй, hула hэн гэжэ мэдэрмээр. Манай бэлэдхэлэй цехэй хүдэлмэриhөө хабсаралгын, шэрдэлгын цехүүдэй хүдэлмэри сэхэ дулдыдадаг юм. Тиимэhээл цехэймнай бригаданууд механо-хабсаралгын цехэй бригаданудтай социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталха ёhотой гэжэ үнгэрhэн жэлэй hүүл багаар шиидхээ hэмди. Тиигэжэ энэ гуримаа нэбтэрүүлээбди. Дүнгүүдынь удааншье болонгүй элирээ: заводнай 1986 оной түрүүшын кварталай гүрэнэй түсэб урагшатайгаар дүүргэжэ гараа.

Амжалтымнай гол арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, манай цехтэ заhабарилгын-механическа цехэй бүлэг хүдэлмэришэд эльгээгдэжэ, оньhожоруулгын бага зүйлнүүдые нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Ахамад технологой, ахамад гагнууршанай таhагайхид цехымнай hэльбэн шэнэдхэлгэдэ ехэ сагаа зорюулна. Газ хэрэглэн, түмэр түдэгэ отолдог «Днепр» түхэлэй хоер машина тодхогдсо. Түмэр түргэнөөр буйлуулдаг шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохо гэжэ социалис уялганууд соомнай бэшэгдэhэн юм. Тусхай эрдэмэй шэглэлтэй лабораториин 30 гаран хүдэлмэрилэгшэд уригдажа, эдэ түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар хэмжээнүүдые абажа эхилэнхэй. Иигэжэ гол үйлэдбэридэ ехэ хүсэнэй элсүүлэгдэхэдэ, заводой ажал, хэрэгүүд бүхыдөө урагшатай болоо бшуу.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй хиналта шангадаа. Эндэ цехэй экономист Л. О. Алексеевагай оролдолго ехэ. Гадна цехүүдэй начальнигууд заводой директортэ үдэр бүриин дүнгүүд тухай селекторно холбоогоор тоосожо байдаг заншалтай. Тиимэhээл мүнөөдэр үглөөдэрэйнгөө ажалай үдэрэй арга боломжонууд, нөөсэнүүд тухай заатагүй бодожо үзэхэ баатай болодогбди.

Олон бригадануудай ажахын тоосоондо ороо. Гурим, журам hайжаруулгада энэмнай шиидхэхы үүргэтэй. Бригадна подрядаар ажалай эмхидхэгдэхэдэ, урмашуулга, шагналга зүбөөр хэгдэдэг, хубаагдадаг гээшэ. Энэ талаар Б. Ф. Патринай бригадые нэрлэмээр. Анхан дундуурхан байдалтай ябадаг hаа, мүнөө түрүүшүүл болон тодорбо. «Алмалта, арьбалалтамнайшье урагшатай болоо» гэжэ эдэнэр тон зүб тобшолоо hэн. Мүрысөөндэ саг үргэлжэ эрхимлэгшэд соохоо түмэр отологшодой бригадын бригадир А. М. Орсоевые нэрлэмээр. Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор, «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар шагнагдаhан энэ хүмнай 1981 онhоо КПСС-эй гэшүүн юм. «Арнольд Матвеевич, түрүү аргаар ажалаа эмхидхэлгын нюусануудаараа хубаалдыт» гэжэ хэн нэгэнэй асуугаа hаа, иигэжэ харюусадаг зантай: «Гансал түрүүшүүлээ урдаа хараад байха бэшэ, харин бригадын гэшүүн бүхэнэй дүнгүүдые сэгнэжэ шадаха хэрэгтэй. Хэн нэгэнэй оролдолгые ойлгонгүй, обёоронгүй орхео hааш, хайша хэрэг, hонирхолгүйгөөр ажалдаа хандадаг болохо. hүүдэр газарта ногооншье hүрхэй ургадаггүй гэжэ арад зон хэлсэдэг ха юм».

Моральна урмашуулгын сэгнэшэгүй нөөсэ гээшэмнай энэл ха юм даа. Хэрбээ хүдэлмэришэн бүхэниие ойлгожо, ажалыень бодотоор сэгнээ hаа, ульhа залиятай бүри бадаргаан, урагшатай, hайнаар ажаллахань дамжаггүй.

Н. ЦЫДЕНОВ,
хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой бэлэдхэлэй цехэй начальник.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бригадир А. М. Орсоев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРХИМ ҮРЭ ДҮН — ДҮРШЭЛ ШАДАБАРИН

Валентина Галдановна Ринчинова Хориин совхоздо мал адуулагшаар үнинэй хүдэлнэ. Тэрэ мүнөө ажахынгаа гол баялиг болохо казах сагаан толгойто мяхалиг үүлтэрэй малые үсхэбэрилжэ, олон тугал абажа түлжүүлхын түлөө оролдожо ябана.

hаяхан энэ гүүртын ажал хэрэгтэйнь танилсаа бэлэйбди. Эндэ бүхыдөө 106 толгой казах сагаан толгойто үүлтэрэй үнеэд тоологдоно. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдынь тугаллажа эхилэнхэй. hүүлэй мэдээгээр гүүртэдэ дүн хамта 35 тугал абтаад, бүрин бүтэнөөр томо болгогдожо байна.

Эндэ ахалагша малшантай хамта мал ажалда үнинэй хүдэлhэн Жалма Найдановна Аюшеева, залуу хүбүүн Рабдан Аюров гэгшэд ажалладаг юм.

Валентина Ринчиновагай даадаг гүүртынхидэй жэл бүхэндэ олон тугал абаха, тэдэнэйнгээ шэгнүүриень нэмээхэ, гаргашануудаа бага болгохо түсэбүүдээ хододоо дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадагыень онсолон тэмдэглэхээр. Тэдэнэр нёдондо зуун үнеэн бүхэнhөө 83 түл абаха даабаритай аад, 85 тугал түлжүүлhэн байха юм. Тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 657 граммаар нэмээжэ, түсэбөө холо үлүүлжэ шадаа. Иигэжэ энэ түрүү малшад 108 центнерэй орондо бүхыдөө 116 центнер нэмэлтэ шэгнүүри абаhан байна. Эдэ бүгэдын ашаар тугалай шэгнүүрэй өөрынь үнэ сэнгыень нилээд хямда болгоо гэхэ гү, али жэлэй туршада 208 түхэриг 53 мүнгэндэ хүргөө. Түсэбынь 215 түхэриг 28 мүнгэн байhан юм. Тиигэжэ эдэнэр гаргашануудай сэхэ алмалтые 605 түхэригтэ хүргэжэ шадаа. Иимэ амжалта туйлаhанайнгаа түлөө коллективэй гэшүүд жэлэй эсэстэ 240 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаа hэн.

— Минии хүтэлбэрилдэг гүүртынхид нёдондо туйлаhан амжалтаяа энэ жэлдэ улам арьбадхаха хүсэлэнтэй эршэ түгэсөөр мүнөө хүдэлжэ ябана. Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бидэ зуун үнеэн бүриhөө 90-hээ үсөөн бэшэ тугал абажа, тобир тарганаар түлжүүлхэ зорилготойбди. Дүүргэлтэнь манай гарта. Туhалагшадни оролдосотой малшад юм. Эдэнэртээ батаар найдагшаб. Даалгагдаhан мяхалиг үүлтэрэй үнеэдээ түхэреэн жэлэй туршада тобир тарганаар харууhалха гээшэ манай шухала зорилго гэжэ бидэ ойлгонобди. Тэрэнэй түлөө хододоо оролдожо ябагшабди,— гэжэ ахалагша малшан хөөрэнэ.

Зүб лэ даа. Тугаллаха үнеэдэй хойноhоо hайнаар харууhалха, үдэрэй гуримые наринаар сахиха, абаhан ту... сээ тобир тарганаар болгохо хэрэг малша... жалтын эхи үндэhэн ... бүгэдые тон наринаар хүдэлбэл, тэдэнэр бай... до бүри ехэ амжалта ... арга боломжотой. Энд... шад мүнөө үедэ яhа... эрхэ байдалда хүдэлж... Байра соонь дулаан, ... гэрэлтэй. hаруул. ... эхээ хүхэхынгөө ... үбhэ, холимог гурил ... бүлеэн уhаар үндалж... эдэ үдэрнүүдтэ тэжээлэй ... дээрэhээ бэлшээридэ ... даа. Тугаллаhан малда ... лограмм хүрэтэр силос ... Үдэр бүри Ааланhаа ... шэмэтэ тэжээл эндэ ... даг юм.

— Бидэ мяхалиг ... малые олошоруулжа, гү... рэдөө hайн шанартай м... далдаха зорилготой ... Тэрэнээ бодото дээрэ... лүүлхын тула жэлэй ... үнеэдые hубайруулха... тойбди. Малай hубайр... дал ажахыда ехэ хохи... руулдаг. Тиимэhээ энэ ... бидэ малшад hайнаар ... зэргэтэйбди. Нэн түрүү... нуудаа hайнаар хару... гээшэ тон ехэ удха ... Манай гүүртын малшад ... подрядай гуримаар үн... дэлнэ. Жэлэй эхиндэ ... тоёо тусхай хэлсээ б... хэды толгой тугал аба... жүүлхэеэ, хэды шэнэ... үйлэдбэрилхэеэ урид ... дэгбди. Тиигэжэ бидэ ... нэгэн hарын туршада ... абаад ажалладагбди. ... галай шэгнүүрые с... дунда зэргээр 500 гр... нэмээлгэ хараада абтад... ха юм. Тиигээд жэлэй ... эсэсэй тоосоон хэгдэж... жэ ажахын тоосоогоор ... хэдөө, хүн бүхэн хэhэн ... сэгнэжэ, юумэеэ гамна... рана,— гэжэ Валентина ... новна мэдүүлээ hэн.

Ахалагша малшан ... лайнгаа хажуугаар ... Соведэй депутатай үүр... рэтэй солотойгоор бэе... ябана. Тэрэ hунгагшад... найдабариень харюулха ... додоо оролдодог юм.

Мүнөө гүүртынгээ аха... рэгыень эрхилжэ яба... сугтаа хүдэлдэг нүхэд... хүсые эбсүүлжэ, эбтэй... дэлгэжэ шадана бшуу. ... зой түрүү малшадай ... В. Г. Ринчиновагай даа... лективэй энэшье жэлд... hандаа хүрэхэ байhанд... таар найдагдана.

Д. ДОНДО...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн ... ахалагша малшан В. Г. Р... нова, тэрэнэй туhалагша... Аюшеева, Р. У. Аюров.

А. ЦЫДЕНОВЭЙ ...

Хориин район.

ШАНДААhАЯА ШАЛГАБА

КПСС-эй Советскэ райкомой, райгүйсэдкомой болон ВЛКСМ-эй райкомой үүсхэлээр барилгашад-шулуушадай мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада үнгэрэгдэбэ. Городой социально-ажаhуудалай тон шухала объектые — 1-дэхи банние hэльбэн шэнэдхэлгэ дээрэ районой барилгын 8 эмхиин түлөөлэгшэд хүдэлжэ гараа.

«Бурятагропромстрой» нэгэдэлэй Заречнын МПМК-гай болон Сотниковой нүүдэл-оньhожоруулагдамал колоннын, заhабарилга-барилгын 1-дэхи, Буркоопсоюзай барилгын управленинүүдэй шулуушадай звенонууд ажалай түрүү онол аргануудые хэрэглэн, эрхим дүнгүүдые эндэ харуулаа. Шандааhатай шангаар мүрысэхэ зуураа эдэнэр үдэр бүриингөө нормые гурба дахин үлүүлжэ, ажалай эгээл үндэр бүтээсэ туйлаа гээд тэмдэглэлтэй. Тиигэжэ хоёр үдэрэй туршада 160 кубометр хирпиисэ хана ябталагдан табигдаhан байна.

Мүрысөөнэй ашаг үрые дээшэлүүлгын арга замууд, барилгын үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонууд эндэ эли тодоор харагдана.

Теоретическэ талаар гүйсэд бэлэдхэлтэй, барилгын түрүү онол аргануудые hайса мэдэдэг звенодо, онсолбол, Заречнын МПМК-гай (звеньевойнь А. А. Басурманов) шулуушадта КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой болон ВЛКСМ-эй райкомой улаан вымпел үнэтэ бэлэгүүдтэйгээр барюулагдажа, түрүүшын hуури олгогдобо. Республикын Хүдалдаа наймаанай министерствын РСУ-гай шулуушан В. С. Колмогорцев районой 1986 оной эрхим шулуушан гэжэ мэдэрэгдэбэ. «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн диплом, илагшын лентэ болон үнэтэ бэлэг тэрээндэ барюулагдаhан байна. Буркоопсоюзай барилгын управлениин болон Сотниковой ПМК-гай шулуушад Б. С. Щукин, А. Б. Кулаков гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ. Заречнын МПМК-гай звеньевой Г. В. Барышниковтэ «Эрхим залуу шулуушан» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдожо, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Мастер-шадабаритан» гэhэн тэмдэг барюулагдаа. Г. В. Барышников бусад олон залуу барилгашадтал адли городой техническэ мэргэжэлэй 11-дэхи училищи дүүргээд, үйлэдбэридэ хүдэлхөөр ерэhэн юм. Мэргэжэлэйнгээ шадабарие саг үргэлжэ дээшэлүүлhэнэй, үйлэдбэриин даабарие hайн шанартайгаар, үлүүлэн дүүргэдэг тула уданшьегүй табадахи разрядтай болоо hэн.

Конкурсдо хабаадаhан бусадшье барилгашад Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан, бусад шангуудта хүртэhэн байна. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Е. М. Мацуков, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь М. В. Климова, жюриин түрүүлэгшэ, Горремстройтрестын ахамад инженер Ю. В. Хунданов гэгшэд конкурсдо хабаадагшадые үнэн зүрхэнhөө сулаанаар амаршалаад, ажалай ехэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

Залуушуулай дунда барилгашанай мэргэжэл тухай мэдэсэ үргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын оюун дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ иимэ мүрысөөн ехэ туhатай гэжэ элирээ. Республикын болон городой арадай ажахын удха шанартай барилгануудые олоной хабаадалгатай иимэ конкурснуудые үнгэргэлгэ заншалта болгохо хэрэгтэй гэжэ тобшолол хэмээр.

Е. ПРОТАСОВ,
КПСС-эй Советскэ райкомой инструктор.

Дээшэлүүлэгдэhэн уялгатай

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхээр дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоhон Ивалгын районой hуралсалай «Байгал» ажахын түбэй hаалиин фермын коллектив эдэ үдэрнүүдтэ горитойхон амжалта туйлана. Жэшээлбэл, байгша ондо үнеэн бүриhөө 3550 килограммhаа бага бэшэ hү haахаар зоригжоhон тус фермын hаалишад үнгэрhэн hарын түрүүшын арбан хоногой туршада 140 центнер hү hаажа, түсэбөө табяад центнерээр үлүүлээ. Эндэ дэлгэрhэн ажалай тэмсэлдэ Галина Вторушина, Розалия Дашидоржиева, Степанида Степанова онсо эрхимлэнэ.

Республикын суута hаалишадай нэгэн Любовь Николаевна Седых энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 4000 килограмм hү hааха зорилготой. Тиихэдэ бусад табан hаалишадынь энэ хугасаа соо үнеэн бүриhөө 3600-hаа — 3800 килограмм хүрэтэр hү абахаар шиидэнхэй ажаллана.

В. ДОРЖИЕВ.

ЭМХИТЭЙ АЖАЛАЙ ЭХИН

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон Түнхэнэй районой малшад арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинhээ габшагай шангаар хүдэлжэ, гүрэндэ hү худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 101, мяха — 107 процент дүүргэбэ. Ажахынуудай hаалишад үнгэрhэн хугасаа соо түсэбэй ёhоор 21 мянган центнёрэй орондо 24,2 мянган центнер hү тушааhан байха юм. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1499 центнерээр ехэ болоно.

Кварталай түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ «Восточные Саяны», «Сибиряк» колхозуудай, Түнхэнэй, Туранай совхозуудай hү hаалиин фермэнүүдэй hаалишад горитой хубитаяа оруулhан байна. Жэшээлхэдэ, Туранай совхоз гүрэндэ hү тушааха даабарияа 135,4, Түнхэнэйхид — 113,4 процент бэелүүлжэ шадаа.

Энэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, нэн түрүүн социалис мүрысөөн нүлөөлхы үүргэеэ дүүргээ. hүнэй фермын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө зоотехническэ эрилтэнүүд зүбөөр сахигдаа, ажалай эмхидхэл болон журам hайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа, сагаан эдеэ үйлэдбэрилгын технологи тон наринаар хараада абтаа.

Район дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Туранай совхозой Дунда-Талын, «Восточные Саяны» колхозой Таhархайн, Түнхэнэй совхозой Шартайн hүнэй фермэнүүд шалгараа. hаалишадай дундаhаа Х. Л. Сымбелова (Саяанай совхоз), Н. Б. Доржиев (Түнхэнэй совхоз), Д. С. Халхаева (Туранай совхоз), бусад эрхимлэнэ.

Зарим ажахынууд, тэрэ тоодо «Маяк», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, Харбяангуудай совхоз hү гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэжэ шадабагүй. Энэ юун дээрэhээ болооб гэбэл, тус ажахынуудта сагаан эдеэ үйлэдбэрилгэдэ онсо анхарал хандуулагдаагүй. Гээгдэлдэ орохон фермэнүүдэй коллективүүдэй малшад, колхоз совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтэнүүдые бэелүүлхын тула нэн түрүүн тодорхой тобшолол хэжэ, ажалаа үндэhөөрнь hайжаруулха, тэрэнэйнгээ ашаг үрыень дээшэлүүлхэ арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэхэ ёhотон. Эдэ бүгэдын ашаар мал ажалай продукци үйлэдбэрилгын ба гүрэндэ худалдалгын хэмжээн дээшэлхэ жэшээтэй.

Районой юhэн ажахын найманиинь гүрэндэ мяха тушааха нэгэдэхи кварталайнгаа даабариие дүүргэhэн байна. Үнгэрhэн гурбан hарын туршада «Сибиряк» колхозой, Харбяангуудай совхозой малшад мяха тушааха талаар хахад жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлhэн габьяатай.

Эгээл мүнөө үедэ ниитын адууhа малай үбэлжэлгын шиидхэхы үень ороба. Энэ харюусалгатай хаhаа ямараар үнгэргэhэнhөө ехэхэн юумэн дулдыдаха байна. Ажахынуудай хонишод түл абаха шухала кампаниия түгэсхэхэнь. Дүй дүршэлөөр баян хонишод Е. Ж. Ангамаев, И. А. Усольцев, бусад энэ жэлдэ абаhан социалис уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлжэ шадаба. Унага, тугал абаха хүдэлмэри район дотор эмхитэйгээр ябуулагдажа байна.

Колхоз, совхозуудта хабарай хагсуу хаhые амжалтатайгаар үнгэргэхэ арга боломжо бии гээшэ. Ажахынууд бүдүүн тэжээлээр яhала хүрэхөөр хангагданхай. Ниитын малай үбэлжэлгые ямар дүнгүүдтэйгээр түгэсхэхэбибди, тэрээнhээ арбан хоёрдохи табан жэлэй, мүн байгша оной түсэбүүдэй дүүргэлтын хубиг заяан сэхэ дулдыдаха байна бшуу. Тиимэhээ эдэ зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар районой малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд ажалаа мүнөөнhөө эршэмтэйгээр эрхилхэ ёhотой.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай корр.

ХҮН БА ХУУЛИ

ШАНГААР ТЭМСЭХЭ

гэтэ бэшэ сүүдлүүлһэн, зорюутын һаналаар зэмэ хэһэн зондо тудана.

Зэмэтэ ябадал хоёрдохиёо хэһэн хүнүүдэй хахадһаа олониинь түрүүн, эрхэеэ хаһуулаад, түрмэдэ һууһан хүнүүд байна. Сүлөөдэ гараһаар түрүүшынгээ жэлдэ муу ябадалаа дабтагшад үшөөл бии.

Түрмэһөө табигдаһан, түрүүн сүүдлүүлэгдэһэн хүнүүдые

мэрилэгшэд «хубалзануудта» тусхай һануулга сагсоонь хэнэгүй. 1985 ондо тусхай һануулга абатараа 20 хүн ажал хэнгүй байгаа. Милициин хүдэлмэрилэгшэд заримандаа нэгэл һануулга хэхын орондо 4—5 һануулга барюулдаг байба. Энэ буруу.

Эрхэтэн Фролов 1980 онһоо хойшо хаанашье хүдэлөөгүй. Ажаһуудаг газарыньшье тодо бэшэ, хоёр дахин тэлэрүүлгын газарта асарагдаа. Ажалда орохо тухай һануулга хоёр дахин абаа. Тиигэбэшье

баададаг байна. ГАИ, ОБХСС-эй, уголовно бэдэрэлгын, хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгэй талаар инспекциин, медицинскэ тэлэрүүлгын газарай үүсхэлээр ажал хэнгүй нэгэшье ябагшада уголовно хэрэг хэгдээгүй байха. Тэдээнһээ гадна ажаһуудалай-коммунальна органууд гэр байрын комитедүүд паспортна гурим эбдэдэг, алимент түлэлгэһээ тэрьедэдэг, ажал хэнгүй, хубалза шэнгеэр ажаһуудаг хүнүүд тухай зарим тэды мэдэсэтэй байдаг. Зүгөөр эдэ болон бусадшье арга боломжонууд бо-

милициин таһагта бүридхэлдэ абаха хүдэлмэри район соо хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэдэнэй хойноһоо ямаршье хиналта хэгдэнэгүй. Тиимэһээ тэдэнэр нийтын ёһо гурим эбдэнэ, архидана, хүнэй хүзүүн дээрэ ажаһуухые оролдоно бшуу. Иигэжэ ябаһаар түрмэдэ дахинаа ороно.

Түрүүн сүүдлүүлһэн аад, болзоройнгоо хүсэхэдэ табигдежа гараһаншье һаа, ажал хэнгүй байжа байдаг хүйхэрнүүд бии. Тэдэниие элирүүлжэ, ажалда гаргаха гээшэ районой хуули сахидаг организацуудай гол зорилгонуудай нэгэн юм. Тиихэдэл хүшэр хүндэ зэмэтэ ябадал гаргуулхагүйн эрхэ нүхэсэл байгуулагдаха болоно.

Обществодо ашаг үрэтэй ажал хэхэһээ буршадаг хүнүүдые бүридхэлдэ абахадаа, тэрэ юундэ, ямар шалтагаанһаа ажал хэнэгүйб, юугээр амидаржа һуунаб гэжэ тодоруулха хүдэлмэри район соо мүн лэ муугаар ябуулагдана. Иимэ хүнүүдэй ажалда саг соогоо ороһон, үгые дотоодын хэрэгүүдэй таһаг мууса шалгана.

Участково инспекторнууд болон таһагай бусад хүдэл-

ямаршье тобшолол хэжэ шадаагүй.

Эрхэтэн Флисов мүн баһа тэлэрүүлгын газарта ходо ородог «кайлшан» һэн. Ажал хэнгүй, хара архи намнаад ябаа.

Эрхэтэн Бунков гурба дахин сүүдлүүлэгдэһэн хүн. Түрмэһөө гараад, хаанашье бүридхэлдэ абтаагүй ябаа. Ажалдашье ороогүй. Эндэ тэндэһээ олоһон зөөреэрээ амидардаг байгаа.

Зэмэтэ ябадал зорюута хэдэг Викторов түрмэдэ гурба дахин орожо гараад, ажал хэхэһээ огтолон арсаа. Үнгэржэ ерэхэдээ, мүнгэ эрижэ, 83-тай эхэеэ сохи сохиһоор амииень таһалжархёо. Энэ удаа алууршан Викторов олохон жэлээр ошонхой ааб даа.

Эдэ баримтанууд участково милиционернүүдэй уялгаяа муугаар дүүргэдэгые гэршэлнэ. Түрмэһөө сүлөөдэ гараһан хүнүүд бүридхэлдэ абтажа, нийтэдэ туһатай хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха зэргэтэй ха юм.

Гэбэшье сүүдэй дүршэлые шэнжэлэн үзэһэнэй ёһоор, хубалза шэнги ажабайдалтай хүнүүдые тодоруулалгада гансал участково инспекторнууд ха-

дото дээрээ хэрэглэгдэнэгүй шахуу гээшэ.

Участково зарим инспекторнууд тиимэ хүнүүдые хүдэлмэридэ оруулжа, ажалша коллективтэ түргэн оруулха гэжэ оролдохын орондо һануулга хэһэн сагһаа хойшо һара болзорой үнгэрэмсөөр, уголовно хэрэг болгохые оролдодог, үгышье һаа, мартажархёод, һара жэлээр, унжагайруулжа байдаг.

Жэшээнь, Камнев В. Е. хоёр, Борисевич Л. Я. гурбан жэлдэ ажал хэнгүй, пенсидэ гараһан эхэ, эсэгынгээ хүзүүн дээрэ байгаа. Түрүүн тэдэндэ хэды дахин һануулга хэгдэһэншье һаа, хэмжээн абтаагүй ха юм. Һүүлэй һүүлдэ тэдэ хоёр «хубалза» сүүдлүүлжэ һалаа һэн.

Хубалза шэнгеэр ажаһууха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ, мүрдэлгэ хэхэдээ, уголовно хэрэгүүдыень харахадаа, шалтагаанииень онгилон бэдэрхэ, ямар аргаар амидарнаб гэжэ элирүүлхэ шухала. Тэрэнэй үндэһөөр хүн зониие хуули ёһотой танилсуулха, олоной дунда мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ шухала.

Районой арадай сүүд уголовно гурбадахи хэрэг бүхэниие олоной хабаадалгатайгаар холо, ойро ябажа хараһан байха юм. Сүүдэй урда зогсоһон хүнүүдэй 70 гаран процентнь архиһаа аргалуулдаг. газарта ябуулагдаа. Түргэн хэмжээнэй абтахын тула уголовно бүхы хэрэгэй 90 гаран процентнь 10 хоногой хугасаа соо харагдаа.

Ажал хэнгүй амидарха, архи ууха ябадалтай тэмсэлдэ һаяын үедэ эрид хубилалта хэхэ ёһотойбди. Ашаг үрэтэй ажал хэдэггүй ажалһаа хулжадаг хүнүүдые тусгаар хиналта доро абажа, тэдэнтэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

Ажал хэнгүй, һарые һаралан, жэлые жэллэн зайжа зуража ябагшадай тэмсэлдэ нийтын ба гүрэнэй органуудай хүсэ нэгэдүүлхэдэ, ашаг үрэтэй байдаг гэжэ олон жэлэй дүршэл харуулна. Ажалша коллективһээ гадуур хүнэй хүн болохо гээшэнь бэрхэтэй.

Архидалга ба алкоголизмые зайсуулха тухай парти, правительствын хэмжээнүүдые совет арад халуунаар һайшаан дэмжэнэ. Архидалгые зайсуулга — политическэ удха шанартай хэрэг.

Архидалгатай тэмсэлгэ гансал үйлэдбэриин хэмжээн соо бэшэ бшуу.

Хүн зоной ажаһуудаг, амардаг газарнууд, үйлсэ, парк, сэсэрлиг, стадион ба олоной ябадаг бусад газарнууд, гэр бүлэ — бултадаа олониитын ба хуули сахин хамгаалдаг органуудай анхаралһаа алдагдаха ёһогүй.

Жаяг журам, эмхи гурим заабол сахилга, хүн бүхэнэй, эрхэтэнэй уялга. Тэрэнээ һайнаар бэелүүлгэ эрилтэһээ үндэһэтэй.

К. ВЛАСОВ,
Советскэ районой арадай сүүдэй түрүүлэгшэ.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Президиумэй түрүүлэгшэ, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент, партиин XXVII съездын делегат, академик В. А. Коптюг болон КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь XXVII съездын делегат А. М. Беляковтой республикымнай эрдэмэй түбэй хүдэлмэрилэгшэд уулзаба.

ШЭНЖЭЛГЭНҮҮДЭЭ ЭРШЭДХЭХЭ

Академик В. А. Коптюг СССР-эй Наукануудай академиин институдуудай дунда партиин съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай дуулгаба. СССР-эй Наукануудай академиин, научна хүдэлмэрилэгшэдэй болон дээдэ һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай Дамжуулгын Улаан туг гол шухала болон хамһабариин шэнжэлгэнүүдые амжалтатайгаар ябуулһанай, эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй, эрхим мэргэжэлтэдэй кадрнуудые бэлдэһэнэй түлөө Сибириин отделениин Буряадай филиалай Геологическа институдай коллективтэ олгогдоһон байгаа.

Тус институдай директор, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Н. Л. Добрецовто болон институдай бусад түлөөлэгшэдтэ академик В. А. Коптюг Улаан туг барюулба.

Һүүлээрнь партиин съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Сибириин отделениин урда табигдаһан асуудалнууд дээрэ тэрэ тоодо тогтоо. Нэн түрүүн тон шэнэ, түрүү технологиин үндэһэ һууринь болгошо гол шухала шэнжэлгэнүүд тухай В. А. Коптюг хөөрэбэ. Эрдэмэй туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгэй шухала хубинь болодог туршалгын — конструкторска баазые хүгжөөлгын тодорхой зорилгонуудые Буряадай филиалай коллективэй урда тэрэ табяад, республика дотор эрхилэгдэдэг эрдэмэй шэнжэлгэнүүдые эршэдхэлгын хараа шэглэлнүүдые тодорхойлһон филиалай хүдэлмэриин гол дутуу дундануудые шүүмжэлһэн байна.

Буряадай АССР-эй социальна экономическа хүгжэлтын хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар ойрын жэлнүүдтэ хараа зорилгонууд тухай нүхэр А. М. Беляков эрдэмтэдтэ хөөрэбэ. Республикын эрдэмтэдэй коллективүүдэй эдэ шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хабаадаха тухай, филиалай хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнуудтай хүдэлмэриин онол органуудые хубилган һайжаруулха тухай тэрэ онсолон тэмдэглэбэ.

А. М. Беляков Геологическа институдай коллективые Улаан тугта хүртэһөөрнь амаршалаад, геолого-минералогическа эрдэмэй доктор Н. В. Нестеровтэ Буряадай АССР-эй эрдэмэй габьяата ажал ябуулагшын диплом барюулба.

Тус уулзалгада КПСС-эй обкомой секретарь К. К. Шомоев, партиин Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Антакшинова, КПСС-эй обкомой эрдэмэй болон һуралсалай эмхи зургаануудай таһагые даагша Л. Я. Похосоев, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Президиумэй эрдэмэй шэнжэлгэнүүдые эмхидхэлгын управлениин начальник Ю. П. Зуйков хабаадаа.

Б. ЖИГМЫТОВ,
«Наука в Сибири» газетын корр.

УХААН БОДОЛОЙ, ЗОХЁОХЫ АЖАЛАЙ МАНЛАЙ

Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигшын түрэһөөр 116 жэлэй ойн урда тээ Ленинскэ шангуудаар тэмдэглэгдэһэн шэнжэлгэнүүд эрдэм ухаан ба техникэдэ үзэгдөө шэнжэлэгдээгүй замуудые, бэдэрэлгын шэнэ шэглэлнүүдые нээнэ. Эдэ шэнжэлгэнүүд болбол дэлхэй дээрэхи туйлалтануудые булижа гараһан, научна бодолой ёһотой манлайнь болоно. Эрдэмтэдтэ олгогдоһон үндэр шагналнууд хадаа үндэһэн удха шанартай шэнжэлгэнүүдтэ парти, правительствын табидаг эсэшэ сусашагүй анхаралай жэшээ болоно. Тэдэниие бүлюу түргөөр хүгжөөхэ шухала гээд КПСС-эй XXVII съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Лауреадуудай шэнжэлгэнүүдынь эрдэм ухаанай хүгжэлтэдэ, арадай ажахыда, теори болон бодото байдалда хэгдэһэн эхэ хубита мүн.

Замбуулинай техникын туһаламжаар Үүрэй солбоной нюруугай радиолокационно буулгабари хэһэн совет эрдэмтэдэй туйлалтань үнэхөөрөө эхэ. Тэдэнэр планетые нарин нягтаар шэнжэлхэ онсо шухаг тухеэрэлгэ зохёон бүтээжэ, замбуулинай холын хэлхеэ холбооной радиолини бии болгоо юм. Тиигэжэ дэлхэй дээрэ анха түрүүлэн тус планетын нюрууе буулгаха арга олдоһон байна. Радиоэлектроникын болон замбуулинай техникын энэ онсо шалгарһан туйлалтын авторнууд Ю. Н. Александров, Б. А. Гришмановский, Н. В. Жерихин, Р. С. Кремнев, А. И. Сидоренко, Г. А. Соколов Нарата юртэмсын планетэнүүдэй хүгжэлтые шэнжэлхэ хэрэгтэ, совет болон дэлхэйн эрдэм ухаанда зохёохы горитой хубитаяа оруулаа.

Совет эрдэмтэд шэнжэлгэнүүдые үргэн дэлисэтэйгээр ябуулжа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Тэдэнэр нэгэ талаһаа Нарата юртэмсын планетэнүүдые шэнжэлнэ, нүгөө талаһаа бага дэлхэй тухай эрдэм мэдэсээ гүнзэгырүүлнэ. Энэ шэглэлээр А. Ф. Андреев, Ю. М. Каган, К. О. Кешишев, Л. А. Максимов, В. А. Михеев, А. Я. Паршин шэнжэлгэ хэжэ, урдань мэдээжэ бэшэ байһан физическэ үзэгдэлнүүд нээгдэһэн байна. Ехэ хүйтэниие хэрэглэжэ, шэнэ материалнуудые абаха технологиин үндэһэ һуури табиһан бүлэг шэнжэлгэнүүд Ленинскэ шангаар тэмдэглэгдээ.

Бага дэлхэйе мэдэжэ абаха талаар физигүүд С. П. Денисов, М. А. Меставиришвили, Нгуен Ван Хьеу болон Ю. Д. Прокошкин шэнэ алхамуудые хэжэ амжаа. Ехэ элшэ хүсэнэй физикэдэ шэнэ шэглэл бии болгоһон тэдэнэрэй теоретическэ болон туршалгын шэнжэлгэнүүдэй дүнгүүдтэ Ленинскэ шан олгогдоо.

Химическэ эрдэм ухаанай талаар шэнэ һалбари байгуулһан Ю. Н. Молин, А. Л. Бучаченко, Р. З. Сагдеев, К.М. Салихов, Е. Л. Франкевич гэгшэд шагнагдагшадай дунда бии. Химическэ реакци хэхэдэ, горитой ехэ элшэ хүсэнэй гаргаша хэрэгтэй болодог гээд мэдээжэ. Химическэ реакциие хурдадхахын тулада халааха, гэрэлээр, лазераар шараха элдэб янзын онол аргануудые химигүүд бии болгонхой. Тиихэдэ суранзата полиин үзүүлдэг нүлөөн горитойгоор шэнжэлэгдээгүй байгаа. Оройдоо һула суранзата поли химическэ реакцида ехэ нүлөө үзүүлнэ гэжэ элирүүлһэн авторнууд лауреадууд болоо. Тэдэнэрэй шэнжэлгэнүүдэй үрэ дүнгүүд химическэ реакцинуудые хэхэ шэнэ аргануудые нээнэ, рудагай, минералнууд болон нефтиин химическэ хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхэ замуудые хараална.

В. В. Коршагай хэһэн шэнжэлгэнүүдэй эсэстэ полимернүүдые ниилүүлхэ хэдэн шэнэ, урдань мэдэгдээгүй реакци нээгдээ юм.

Химиин талаар нүгөө ехэ шэнжэлгэнүүдэй автор Г. Г. Девятых шагнагдагшадай дунда оролсоно. Олон жэлэй туршада тэрэнэй хэһэн шэнжэлгэнүүдэй эсэстэ түргөөр шэргэдэг тон сэбэр бодосуудые абаха аргануудай теоретическэ ба бодото үндэһэ һуури зохёон байгуулагдаа. Юумэ сэбэрлэхэ талаар эрдэмтын дурадхаһан арга элдэб һалбаринуудай предприятинуудта хэрэглэгдэдэг болонхой.

Мүнөөнэй математикада Масловай теориин удха шанар бүгэдэндэ мэдэрэгдэнхэй юм. Тэрэнэй автор Д. Т. Маслов баһал шагнагдаа. Математикын зарим хубинуудта тэрэ шэнэ онол арга болон ойлгомжонуудые оруулаа юм. Электромагнитна полиин уравненинүүдые шиидхэлгэдэ тэдэниие хэрэглэжэ болохо. Совет эрдэмтын шэнжэлгэ болбол дэлхэйн научна литературада онсо шалгарһан үзэгдэл мүн.

Молекулярна биологиин тогтонижолгодо хубитаяа оруулһан Р. Б. Хесина-Лурье ленинскэ шанда хүртөө. Гансашье шэнжэлхы үндэһэн удха шанартай асуудалнуудые шиидхэхын тулада бэшэ, харин медицинэдэ, арадай ажахыда хэрэглэгдэдэг шэнэ биотехнологи хүгжөөхын тулада тэрэнэй шэнжэлгэнүүд ехэ удха шанартай юм.

В. И. Ленинэй түрэһэн үдэртэй дашарамдуулан, заншалта ёһоор эмхидхэгдэһэн совет эрдэмтэдэй научна туйлалтануудай харалга ороной эрдэмтэдэй хаба шадалые харуулна. Нийтын үйлэдбэриие шанарай бүри үндэр хэмжээндэ хүргэлгые хангаха ёһотой совет эрдэм ухаанай урда КПСС-эй XXVII съезд шэнэ зорилгонуудые табяа. Мүнөө эрдэм ухаанда ехээр найдагдана. Дэлхэйн удха шанартай нээлтэнүүд хэгдэхэ, арадай ажахын тодорхой асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бодото туһаламжа үзүүлхэ бээз гэжэ тэрээнһээ хүлеэнэ. 1986 оной Ленинскэ шангай лауреадуудай эрдэм ухаанай туйлалтанууд совет эрдэмтэдэй замайнь залуур болохо ёһотой. Эдэбхи үүсхэлтэйгээр, зохёохы ёһоор хүдэлхэ, өөртөө эрилтэтэй, эрдэм ухаанай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө харюусалгатай байха эрилтэ тэдэнэртэ табигдана.

В. Н. ЧЕТВЕРИКОВ,
эрдэм ухаанай болон техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Ленинскэ ба СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо комитедэй эрдэмтэ секретарь.
(ТАСС).

...үрэтэ ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө

БУЛТАДАА АБААДАХА

КПСС-эй райкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Район дотор архи наймаалдаг магазинуудай тоо үсөөржэ, архиин зүйлнүүдые худалдалга нилээд хороһон байна. Бүхы совхозууд, леспромхозууд, организацинууд болон эмхи зургаануудта архидалгатай тэмсэдэг һайн дуранай бүлгэмүүд эмхидхэгдэжэ, тэдэнэй гэшүүд архидалгагүй байдалые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

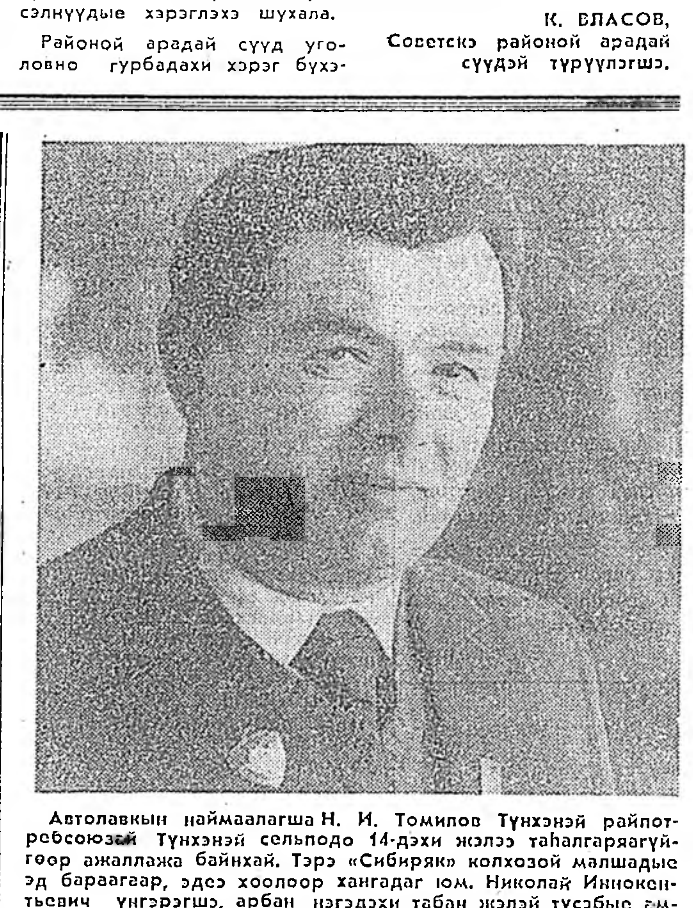
Район дотор архидалгатай тэмсэхэ талаар хэдышье хэмжээнүүдэй абтажа байбашье һаань, харгы барилга-заһабарилгын управлениин коллектив соо архидагшадтай ба журам эбдэгшэдтэй хүдэлмэри һайнаар ябуулагданагүй. Мастер В. П. Михайлов, хүдэлмэрилэгшэд В. Д. Воропаев, А. Г. Якимчук, П. Н. Машанов, Г. В. Крючков гэгшэд нийтын гуримые эбдэжэ, районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагта хэдэн дахин дуудуулһан байха юм. Тэдэнэр яла түлэхэ болонхой.

Районой автопредприятинуудай жолоошодой дунда журам ба гурим һайнаар сахигданагүй. 100 гаран жолоошод автотранспорт һогтуугаар жолоодоһонойнгоо түлөө хэһээгдээ. Долоон жолоошон уголовно харюусалгада хабаадуулагдаха болоо. Тэдэнэй тоодо РСУ-гай тракторист Н. Г. Скуратов, «Сельхозэнерго» участогай жолоошон Н. Д. Ефимов болон бусад оролсоно. Эдэ зуун хүнэй тоодо ажахынуудай ахамад мэргэжэлтэдшье бии. Архидалга — тон муу ябадал. Энээниие хүн бүхэн ойлгоно. Тиигэбшье, олоной газарта һогтуугаар ябаһан 40 гаран хүбүүд баригдаһан байна. Мэргэжэл олгодог училищиин һурагшад Л. Шишунин, Б-Ж. Жанаев, Е. Губайдулина, Т. Батуев болон бусад энэ тоодо оролсоно. Хориин совхозой хүдэлмэришэн Жаргал Тогмитов эрхэеэ хаһагдаа. Эндэ тэрэнэй эсэгэ архинша М. Б. Тогмитов гэмэ зэмэтэй. Хандагайн ЛПХ-гай залуу хүдэлмэришэн В. Еремеев өөрынгөө нүхэр Б. Борисовтай хамта хулиган ааша гаргаа. Эдэнэртэ хэн архи абажа үгөөб гэхэдэ, В. Б. Мункуев, Г. Д. Очиров гэгшэд болоно.

Һалихай һамуун ябадалтай Т. Булыгина З. Попова гэгшэдэй үхибүүдынь ямар зон боложо ургахаб, манай обществодо ямар туһа хэхэ эрхэтэн болохоб? З. Я. Попова эхын эрхэһээ хаһагданхай.

...Архиншадай тоо үсөөн боложо байгаашье һаа, хүн зоной дунда ябуулха хүдэлмэриин хэмжээн үшөөшье ехэ байна. Хамтын хүсөөр энэ муу муухай ябадал усадхаха хэрэгтэй. Энэ асуудал ажалшадай суглаанууд дээрэ, агитатор, политинформаторнуудай хөөрэлдөөн бүридэ ехэ һуури эзэлхэ ёһотой.

Э. БУДАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Автолавкын наймаалагша Н. И. Томилов Түнхэнэй райпотребсоюзай Түнхэнэй сельподо 14-дэхи жэлээ таһалгаряагүйгөөр ажаллажа байнхай. Тэрэ «Сибиряк» колхозой малшадые эд бараагаар, эдеэ хоолоор хангадаг юм. Николай Иннокентьевич үнгэрэгшэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэээ. Бэрхэ наймаалагша түсэбөө 53 мянган түхэригөөр үлүүлһэн байна. Н. И. Томилов «Эд хэрэгсэлэй кооперациин отличник» гэһэн энгэртээ зүүдэг тэмдэгтэй. Тэрэ арадай депутадуудай Түнхэнэй районно Соведэй депутат юм.

— Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абанхайб. Мүнөө бидэнэр муугаар ажаллаха эрхэгүйбди,— гэжэ нүхэр Томилов хэлэнэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фототекст.

...НЭ ОНОЛ АРГАНУУДЫЕ ХЭРЭГЛЭН...

Байгал-Худариин столовын хүдэлмэрилэгшэд һайнаар ажаллажа байна. Тус коллективые Г. Г. Лугина эрхимээр хүтэлбэрилдэг. Һүүлэй үедэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй выставкэнүүд худалдан абагшадта ехэ һайшаагдана. Тиихэдэ наймаалагшад хүдөө нютагуудаар ябажа, худалдаа наймаа мүн лэ эмхидхэдэг юм. Юуб гэхэдэ дуратай юумэеэ худалдан абаха арга боломжонуудые эдэ хэмжээ ябуулганууд ажалшадта олгоно бшуу.

Районой мэдэлэй коллективүүдэй хоорондо социалис мүрысөөн үргэдэнхэй. КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Байгалай кооператорнууд хабаадажа, эрхимээр ажаллаа. Илангаяа 26-дахи, 18-дахи, 1-дэхи магазинуудай коллективүүд түрүүшүүлэй тоодо нэрлэгдэбэ. Эдэ магазинуудай хүтэлбэрилэгшэд М. А. Гурулева, Е. Н. Красикова, Е. М. Бурнашева болон бусад эрхим ажалай жэшээ харуулна. Архи худалдангүй, эдеэ хоолой эд бараануудые элбэгээр худалдаха, хүн зоной эрилтые гүйсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ наймаалагшад В. Т. Соболева, А. Н. Муравьева гэгшэд өөһэдынгөө ехэхэн хубитые оруулһан байна.

Архидалгатай эрид тэмсэхэ хүдэлмэридэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадана. Архи худалдалга (түсэбтэ оруулагданагүй) хоёр дахин бага болонхой. Харин алкогольгүй ундануудые бэлэдхэдэг цехэй (даагшань А. К. Любимская) коллектив түрүүшын кварталай түсэбые 60 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Мүнөө үедэ КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, түрүү ажалшадай дүй дүршэлые хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхэ, худалдаа наймаанай шанарые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор Байкальска райпогой хүдэлмэрилэгшэд ажаллажа байна.

Р. КУЗЯКИНА,
хүдөө бэшэгшэ.
Кабанскын район.

...ЖЭМДЭ ДУРАТАЙГААР

эрхимээр наадагша, эдиршүүлые хүмүүжүүлэгшэ гээд тэрэ нютагтаа мэдээжэ.

Туркмен-Калиин хүгжэмэй һургуулиин директорээр тэрэ 20-ёод жэл хүдэлжэ байнхай. Б. Реджепов хүмүүжүүлэгшэдтэеэ хамта ажалша коллективүүдтэ, һургуулинуудта концерт наада харуулдаг. Тэрэ өөрөө дуунуудые бэшэдэг. 20 гаран дууниинь нютагайнь хүн зоной дунда мэдээжэ. Тэрэ 7 үри хүүгэдээ хүгжэмдэ дуратайгаар хүмүүжүүлдэг.

Реджеповтэнэй хүбүүд, басагадынь хүгжэмөөр һонирходог, сүлөөтэй сагаа репетицидэ гү, али концертдэ зорюулдаг.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС • АПН

АГУУЕХЭ ВОЖДИИН ТҮРЭҺЭН ҮДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЛААН-БААТАР. В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойе Монголой олониитэ баяр жабхалантайгаар тэмдэглэбэ. Монгол арадай түүхэтэ туйлалтанууд Ленинэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой гэжэ суглаан дээрэ заагдаа. Ленинэй һургаал монгол арадай үдэр бүриин ажал ябуулгада, ажабайдалда хүтэлбэри болодог юм. Эндэ болоһон баярай суглаан, В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ веногуудые табилга энээниие элирхэйлэн харуулба.

БУДАПЕШТ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ВСРП-гэй Генеральна секретарь Я. Кадар республикын эрхим пропагандистнуудтай уулзаба. Марксистско-ленинскэ эрдэм мэдэсые, аха дүү социалис оронуудта олдоһон түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ пропагандистнуудай ехэ үүргэтэй байһаниинь уулзалга дээрэ тэмдэглэгдээ.

РАБАТ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ Касабланкада нээгдэбэ. Мароккын энэ эгээл ехэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэд Мароккын Ажалай холбооной штаб байшангай выставкын зал соо баярай оршон байдалда нээлгэдэ суглараһан байгаа.

Дэлхэйн пролетариадай вождиин ажабайдал болон ажал ябуулга тухай хөөрэһэн фотоэкспозици, мүн араб ба француз хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн тэрэнэй зохёолнуудай выставкэ суглараашадые ехэтэ һонирхуулба. Харагшад КПСС-эй XXVII съездын материалнуудтай танилсаха аргатай болоһон байха юм.

НАУЧНА КОММУНИЗМЫН АСУУДАЛНУУДААР

САН-ФРАНЦИСКО. Научна коммунизмын классигуудай зохёолнуудые шэнжэлдэг американ эрдэмтэдэй хуралдаан Вашингтон штадай Сиэтл хотодо болобо. 500 гаран эрдэмтэд, профсоюзай хүдэлөөнэй эдэбхитэд, олониитын түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан байгаа. Социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршолгын, США-гай профсоюзуудай үүргэ тухай асуудалнуудаар элидхэлнүүд, мэдээсэлнүүд хэгдээ.

Калифорниин университедэй профессор, США-гай Компартиин ЦК-гай гэшүүн А. Дэвис «Англиин нэгэдэл ба расизмда эсэргүү тэмсэл» гэһэн элидхэл хэбэ. Беркли хотын мэр, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Ю. Ньюпорт «США-гай экономикые дайн дажарта бэлдэлгэ ба эб найрамдалай хараа түсэбүүд» гэһэн элидхэл бэлдээ.

Американ элитэ мэдээжэ экономист Э. Бурстейн хуралдаанай хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолходоо, США-да марксистско-ленинскэ һургаалаар һонирхолго улам үргэдэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

АМГАЛАН БАЙДАЛЫЕ АРШАЛАН ХАМГААЛХА

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин (СЕПГ) XI съездын болоһон Берлин тээшэ уласхоорондын олониитэдэ анхаралаа ехээр хандуулжа байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой съезд дээрэ хэлэһэн үгэ бүхы дэлхэйн арад түмэнэй анхарал татаһан, һонирхол үүсхэһэн байха юм. Гадаадын оронуудай олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд, гүрэнэй болон нийтын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад совет хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн үгые үргэнөөр шэнжэлнэ.

БЕРЛИН. Эб найрамдалай хүби заяан тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрһэн тодо хурса үгэ соогоо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь мүнөө үеын уласхоорондын ажабайдалые тодо хурсаар харуулһан байна гэжэ ГДР-эй «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ. Дэлхэйе ядерна дайнай аюул руу түлхихэ ябадалые зогсоохо гээшэ түбхын түрүүшымнай уялга болоно гэжэ коммунистнууд тоолоно гэһэн тэрэнэй үгэнүүдые съездэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байгаа.

СЕПГ тушаа М. С. Горбачевой хэлэһэн халуун дулаан үгэнүүдые ГДР-эй хүн зон ехэ урма баяртайгаар, социалис эхэ оронойнгоо түлөө омогорхол баяртайгаар угтаба гэжэ Берлинэй радиогой шэнжэлгэнэ тэмдэглэбэ. Социалис ГДР-ые бүридүүлэн хүгжөөлгэдэ партиин элитэ ехэ үүргэ дүүргэһэн тухайда совет хүтэлбэрилэгшэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна.

ПРАГА. Социалис дэлхэй мүнөө эрид хубилалтын үе шатада ороод байна гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ. Шэнэ нийтын байгуулалтын бүлюу талые гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха гэһэн зорилго түүхэ бидэнэй урда табиба. Социалис оронуудай хоорондохи харилсаае шэнэ шатада гаргаха гэһэн совет хүтэлбэрилэгшын уряа бүхы социалис хани харилсаата оронуудай арадуудай аша туһада, хүсэл эрмэлзэлдэ харюусана.

ВАРШАВА. «СССР-эй эб найрамдалта шэнэ үүсхэл», «Европо — Атлантикаһаа Ураал хүрэтэр — буу зэбсэгүүдые хуряалгын газар», «СССР шэнэ, бүтэмжэтэй һайн үүсхэлнүүдые гаргана» — гэһэн гаршагууд доро Польшын газетэнүүд М. С. Горбачевой хэлэһэн үгын дүүрэн текстые толилбо.

БУДАПЕШТ. «М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэ эб найрамдалай хэрэгэй түлөө, манай бүмбэрсэг дэлхэйн сэрэдүйн түлөө гүнзэгы ехэ харюусалгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байна»,— гэжэ «Непсава» газетэ тэмдэглэнэ — Вашингтоной ээрхэг түримхэй хараа шэглэлые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь эрид буруушааба. Уласхоорондын байдалые орёо түгшүүрилтэй болгоһон США-гай ябуулганууда СССР хайша хэрэгээр хандахагүй юм гэжэ тэрэ хэлэһэн байгаа.

ГАВАНА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үгэ соогоо уласхоорондын байдалда ехэ анхаралаа хандуулба гэжэ Кубын радио тэмдэглэбэ. Буу зэбсэгүүдые хороонгүй, уласхоорондын байдалые шахардуу шанга болгожо байһан Вашингтоной захиргаан, США-гай сэрэгэй-промышленна комплекс харюусаха ёһотой.

НЬЮ-ЙОРК. М. С. Горбачев юрын буу зэбсэгүүдтэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хабаатай шэнэ үүсхэлнүүдые гаргаба гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетын Берлиндэхи корреспондент мэдээсэнэ. Европын гүрэнүүдэй хуурай газарай сэрэгүүдые, тактическа авиацие, мүн США-гай ба Канадын Европодохи зохихо хүсэнүүдые нилээд хороохо тухай хэлсээ баталхые СССР дурадхана.

ЛОНДОН. «СЕПГ-гэй съезд дээрэ совет хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн үгэ СССР-эй эб найрамдалта доботолые саашадань хүгжөөхэ талаар хэгдэһэн үшөө нэгэ алхам болоно»,— гэжэ «Файнэншл таймс» газетэ М. С. Горбачевой хэлэһэн үгые сэгнэнэ. Рейганэй захиргаанииие, Европодохи тэдэнэй союзнигуудые эрид шангаар буруушаан шүүмжэлээшье һаа, Москвагай уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулха хүсэлэнтэй байһые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь хэлэһэн үгэ соогоо элирхэйлэн харуулна.

ПАРИЖ. «Юманите» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Мүнөө, дэлхэй дээрэ уласхоорондын түгшүүрилэн улам дэбэргэгдэжэ байхада, М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэ бүхы юумэ һайнаар бодожо үзэхыень саг соогоо уряалһан дохёо мэтээр соностобо. Баруун Европодо эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудые эхилхэгүй тухай Советскэ Союзай уялга, Европодо — Атлантикаһаа Ураал хүрэтэр — буу зэбсэгүүд болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай тэрэнэй дурадхалнууд уласхоорондын харилсаае гуримшуулан һайжаруулха харгы зам нээнэ».

ГҮН УДХАТАЙ НҮХЭСЭЛ

Бури залуу ябахадаа, һуралсалай нэгэ жэлэй турша соо багшалха саг тудаһан юм. Мүнөө һанахадамни, хэшээлнүүдэй хоорондын забһарлан ехэ һонирхолтойгоор үнгэрдэг байгаа гэжэ һанагдана. Багшанар сооһоо хоёрхон лэ эрэ зон үглөөнэй, нэгэдэхи хахалдаа ажаллажа байһан хадаа хоёр нүхэр болоод [illegible] хөөрэлдэгшэ һэмди. [illegible]

Харьт даа. Нэгэ забһарлалгын үедэ Австралиин байгаали, ен амитан тухай хөөрэлдэхэбди. Үгышье һаа, Париж хотын [illegible] газарнууд тухай хөөрэө дэлгэжэ, мининиингээ һонюушые, һонирхолые онсо татаха. Заримдаа агууехэ түүхын гүн соо гүүр тэнжэбди; [illegible] ямар нэгэ литературна герой тухай арсалдахабди. Юрэдөө, мүнөө һанахадамни тэрэ хөөрэжэ байһан газарнуудаараа өөрөө ябаһан хүн гэхэдэ [illegible]. Америкын Холбоото Штадуудай президентнүүд [illegible] тухай, философиин эрдэмэй ямар нэгэ хүдэлөөн тухай яһан тодоор, баримтатайгаар намда ойлгуулжа үгэдэг байһаниинь мүнөөшье ехэл гайхан һанагдаба.

Иимэ мэдэсэ хаанаһаа абтаа гэшэб? Харюу олохонь тархиншье бэлэн даа! Уншалгаһаа абаа даа. Юуб гэхэдэ, тэрэ багшамнай институт дүүргэхэ заагүй, багшанарай училищи һуралсаа хизаарлаһан хүн байгаа ха юм. Ном, газета, журналнуудые ехэ наринаар, анхаралтайгаар уншадаг, тиихэдээ юрэл уншадаг бэшэ, харин өөртөө һонирхолтой талань [illegible] мэдэсэеэ баяжуулха [illegible] байгаа.

Үшөө гэхэдэ, ондоо зоной һонин юумэн тухай мэдэхэ байгаа һаань, яаһан шадамараар һураад абажа шададаг гээшэ һэм? Тиихэдэ Москвада һуража байтараа ерэһэн хадамни, ниислэл хото тухай ехэл һурагша, хөөрөөнһөөмни нэгэшье үгэ алдахагүйе оролдон шагнагша бэлэй. Энэ шадабаринь мэдэсэеэ улам баян болгоходонь баһал горитой нэмэри туһа үзүүлдэг байгаа ёһотой.

Мүнөө сагта хүнэй ухаанай бултыень багтаан болбосоруулхын аргагүй ехэ элдэб янзын, үнгын мэдэсэ болон мэдээсэлнүүд үдэр бүхэндэ анхаралдамнай дурадхагдана. Эдэ бүгэдые заабол бултыень шэнгээн абаха гээ һаа, нэн түрүүн саг дутаха, хоёрдохёор, хүсэ шадалнай хүрэхэгүй, багадаха байна. Тиимэһээ уншаһан, дууланан юумэн сооһоо өөртэшни тон хэрэгтэй юумые шэлэн олоод, тэрэнээл хадууха, болбосоруулха шадабари хэрэгтэй. Энээнэй тон хэрэгтэй байһаниинь онсолон тэмдэглэе.

Юуб гэхэдэ, «мүнөө үеын хүн» гэһэн ойлгосодо сэхэ хабаатай байна бшуу. Нэн түрүүн, энэ ойлгосодо дүүрэнээр харюусаһан, таараһан, хүнэй бүрилдэхэдэ, түхэл шэнжэнь, абари зангайнь, эрдэм мэдэсынь тогтонижон болбосорходо, батажан элирхэдэ сэхэ хабаатай. Хоёрдохёор, уншахадаа, дуулахадаа өөртэнь хэрэгтэй, туһатай юумые шэлэн олоһо, өөртөө шэнгээн болбосоруулха шадабаритай, дадасатай хүн мүнөө сагай мэдээсэлэй далай соо төөрихэгүй, онсо, өөртэнь лэ хэрэгтэй мэдэсээ хараха янзада бэлэхэ-

нэрэ олоод лэ байһандал харагдаха жэшээтэй.

Үе сагайнгаа мүнөөнэй политическа, ажахын, социальна байдал тухай мэдэсэ хүн бүхэндэ угаа хэрэгтэй. [illegible]

[illegible]

ямар һурын [illegible] байһаниие ойлгохо, залан шуудхар, [illegible] хүсэд мэдэхэ [illegible] хүдэлхэ хэрэгтэй.

Партиин XXVII съезд дээрэ арад зондо шухала хэрэгтэй мэдээсэлнүүдые, нэн түрүүн партиин, гүрэнэй, ажахын органуудай ажал ябуулга тухай дуулгаха хэрэгтэй гэжэ онсо анхарал хандуулагдаба. Тиигээдшье, олон түмэнэй мэдэсэ улам үргэдхэхэ, баяжуулха асуудал [illegible] удхатайгаар хэлсэгдэһэн юм. Иимэл хадань һургуулинда, хүүгэдэй саадһаа эхилээд, үхибүүн, һурагша бүхэнииe уншаха, анхарха, шагнаха, хараха, тиигээд олоһоноо өөртөө туһатайгаар болбосоруулан абаха түгэс шадабари хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала болоно ха юм.

Нэгэн гээ һаа, тон уйтахан, тусхай юумэн тухай мэдэсээ ходо үргэдхөөд, баяжуулаад, ондоо юумэн тухай огто мэдэнгүй ябаха ушарнууд олон дайралдадаг. Энэ ушарта тус хүн өөрынгөө дотоодын байдалые дан уйтан болгоно, гүн сэдьхэлэй баялиг гээшэнь оборхон байжа, хүн хэлбэридэнь, абари занданы, түхэл шэнжэдэнь олонхи ушарта муу нүлөө үзүүлнэ бшуу.

Үгы гэбэл, ямаршье хизаарлалгагүйгөөр бүхы юумээр һонирходог, тиигэжэ юуншье тухай бата һайн мэдэхэгүй, олон юумэн тухай заха, үзүүрыень халта мэдэхэ заримашуул али олон дайралдадаг. Энэмнай баһал гажа буруу үзэгдэл ааб даа.

Тиимэһээ «алтан дундыень» олохо шадабари хүмүүжүүлхэ тухай дээрэ хэлээ һэмди.

Тус шадабари хадаа мүнөө үеын хүн бүхэндэ хэрэгтэй зүйл болоно. Юуб гэхэдэ, академикшье, юрын малшаншье өөһэд өөһэдынгөө хэм хэмжүүрэй зэргээр энэ шадабари заабол хэрэглэхэ баатай байна бшуу. Эрдэм-техникын дэбжэлтын үндэһэн дээрэ оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха замдамнай энэ шадабари гүн удхатай, нүлөө ехэтэй нүхэсэл болохо хараатай.

Ц. БАЛДАНОВ.

«Архигүй түрэ найр хайшаа болохо юм? Хүн зон, уригдаһан айлшад хүхилдэхэ, дуулалдаха юм гү?» — гэһэн асуудалнууд Сергейн түрэлхидые түрүүшээр һанаата болгоһон юм. Удангүй гэртээ зүбшэжэ хэлсээд, арадай депутадуудай Новоильинкын поссоведэй дурадхалые залуу бүлэ боложо байһан Марина Сергей хоёр халуунаар дэмжээ һэн. Новоильинкын соёлой-спортивна комплексын, Загарайн районой эмхидхэлэй-методическа түбэй хүдэлмэрилэгшэд, мүн Хандагатайн ЛПХ-гай комсомолой комитедэй гэшүүд тэдэндэ ехэ туһа хүргөө, тусхай программа зохёон найруулаа.

— Архидалгагүй, комсомольско түрэ найр соёлой байшан соо эхилээ. Түрүүн бэри басаган Марина ерээ. Удангүй ерэһэн хүрьгэн хүбүүн олон туршалгануудые гаража, ерээдүйн хани нүхэрөө олохо баатай болоо. Ород арадай ёһо заншалые дэмжэн, «бэриеэ худалдан абалга» хүхюу зугаагаар, шогтой наадаар элбэг, һонирхолтой, «ухаагаа гүйлгэхэ» туршалгануудаар олон байгаа. Эдэ бүгэдые дабажа гараһан Сергей хүбүүе нютагайхидынь халуунаар амаршалба. Эхэ газарай эрхим хэшэг — хилээмэн, дабһатайгаар Марина басаганда шүлэг, дуутайгаар барюулагдаа, энэ бэлэгээ бага-багаханаар бэри басаган эндэ суглараг шадта, ерэһэн айлшадта хүртөөгөө. Түрын дуунууд ханхинажа, һайн һайхан үгэнүүд хэлэгдээ, — гэжэ Хандагатайн ЛПХ-гай ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Ольга Кузакова тон тодорхойгоор хөөрөө һэн.

ШЭНЭ ЁҺЫН ШЭНХИНЭЭТЭ ТҮРЭ

Район дотор архигүй түрүүшын түрэ найр энэ нютагта эмхидхэгдээ бшуу. Залуу бүлын мүндэлжэ байһан үдэр бүхы нютагайхидайнь һайндэр мэтээр үзэгдөө һэн. Загарайн ЗАГС-ые даагша Г. Залешина, арадай депутадуудай Новоильинкын поссоведэй түрүүлэгшэ Л. Ситникова болон бусад залуу совет бүлэдэ эб найрамдалай жаргалта наран доро эбтэй эетэй, үнэр баян һууxыень үреэгээ.

Түрүүшын алхам, түрүүшын вальс... Илдам залуу Марина Сергей Постниковтоной зүрхэ сэдьхэлдэ түрүүшын вальсын хүгжэм ходо зэдэлжэ, ажабайдалыень, инаг дурыень сэлмээжэ байхань болтогой!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда унаһан сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан хүшөөгэй дэргэдэ залуу бүлэ удаан зогсожо ёһолбо. Оронойнгоо ерээдүйн, эдэнэрэй зол жаргалай түлөө ами наһаяа үгэһэн баатар хүнүүдтэ — нютагайхидтаа баярые хүргэн, минутын туршада тэдэнэр шэмээгүй зогсоо.

Удаань түрэ найрай баяр зугаа «Дружба» ресторан соо үргэлжэлһэн байна. Хэды һонин конкурснууд, наадануд эмхидхэгдээ гээшэб?! Уруу дуруу, уйдхартай шарайтай хүнүүд эндэ байгаагүй. Шог зугаата конкурснуудые, хатар наадые түрын һайндэрые хүтэлбэрилэгшэд — багша Сергей Иванов, «Союзпечатиин» агентствын киоскые даагша Валентина Пилипенко гэгшэд эрхимээр үнгэргэбэ.

Түрэ найрай столые шэмэглэһэн эдеэ хоол тухай онсолон тэмдэглэхээр. Юун эндэ байгаагүйб даа?! Халуун эдеэнһээ гадна, элдэб амтатай зүйлнүүд: коктейль, мороженно, жэмэсэй шүүһэн, талхаар бариһан пирогууд... Новоильинкын ОРС-ын, «Дружба» ресторанай хүдэлмэрилэгшэд ехэ оролдолго гаргаа, олоной магтаалда хүртөө.

Шэнэ ёһын түрэ тон һайшаагдаа гэжэ олон хүнүүд тэмдэглэнэ.

— Совет бүлэ болоһон Шэтын багшанарай институдай студентнэр Сергей, Марина Постниковтон һаа сэдьхэлээ хананги, баяртайнууд байгаа һэн,— гэжэ Новоильинкын соёлой байшангай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Татьяна Самсонова хөөрөөгөө эхилнэ.— Манай комплексын дэргэдэхи «Искатель» гэһэн залуушуулай архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэдэг клубай үнгэргэһэн эгээл түрүүшын энэ түрэ үндэр хэмжээндэ үнгэрөө гэжэ һананабди.

Һара бүхэнэй хоёрдохи субботодо клубаймнай үүсхэлээр үнгэргэгдэдэг һонирхолтой, уулзалгын үдэшэнүүд заншалта болонхой. Эдэ үдэшэнүүдэй гол зорилгонууд хадаа залуушуулда амарха, сэнгэхэ тааруу зохид байдал тогтоохо. Һонин намтартай хүнүүдтэй танилсуулха, уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ хабаадагшадай концерт, наада шагнуулха болоно.

Анха түрүүшынхиеэ Татьяна Самсоновае гитарна дуунай республиканска конкурсдо (Новоильинкын КСК-гай бүлэг лауреат болоо һэн) хараһан, гүйсэдхэһэн дуунуудыень шагнаһан хадаа:— «Танай дуунай бүлэг энэ клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана гү?» — гэжэ асуубаб.

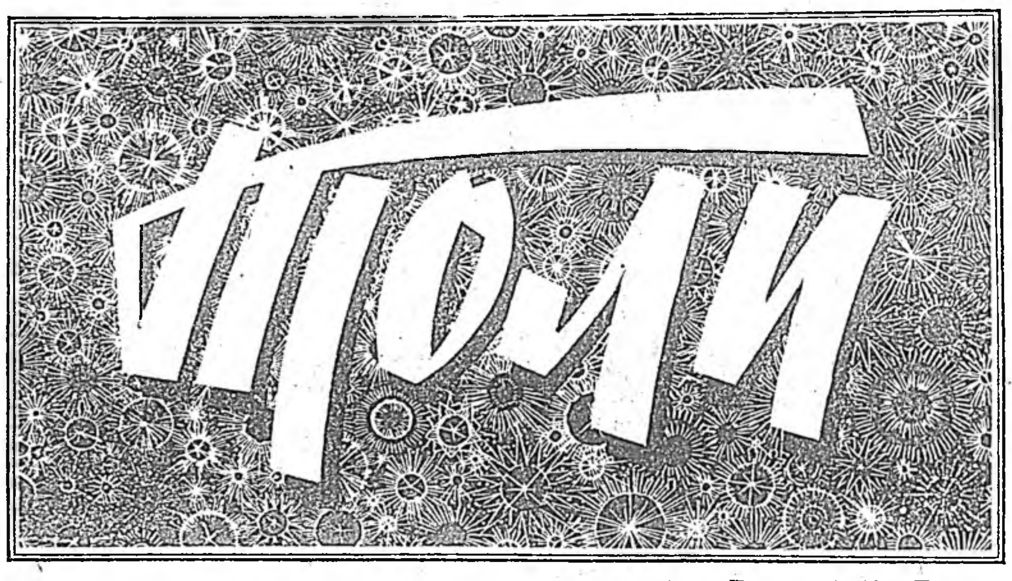
— Зүб даа. Клубай үдэшэнүүдэй программада, энэ түрэ найрта хабаадажа, хэдэн аялга ниилүүлэн дуулалдаабди. Һүүлэй үедэ бүлэгтэмнай хүн үсөөн болоо, тиимэһээ саашадаа шэнэ халаание һургаха хүсэлтэйбди, харин бүхы клубаймнай хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэжэ байдаг ресторанай хүдэлмэрилэгшэдтэ баярые хүргэнэбди,— гэжэ Т. Самсонова уулзалгынгаа түгэсхэлдэ хэлээ һэн.

Үнэхөөрөө, Новоиль[illegible] ОРС-ын мэдэлэй тус [illegible] ранда бэлэдхэгдэһэн [illegible] лые, шараһан, булаһан [illegible] нүүдые, мороженно [illegible] зональна семинарта [illegible] шад үндэрөөр сэгнэ[illegible] мэһээ архидалгагүй [illegible] бай хүдэлмэрие эдэб[illegible] хын тула гансашье [illegible] наада эмхидхэхэ бэшэ, [illegible] зохид эдеэ хоолоор [illegible] ниие хангаха шухала [illegible] воильинкынхид үнинэй [illegible] хой, ОРС-ын начальник [illegible] Козлова, ресторанай [illegible] риин таһагые даагша [illegible] Самусикова гэгшэдэй [illegible] хүдэлмэридэ, тус клубай [illegible] шэнүүдтэ, шэнэ ёһын түрэ [illegible] рай эмхидхэлгэдэ [illegible] хубита ехэ гэжэ тэмдэ[illegible]

Архидалгатай болон [illegible] лизмтай бүхы хүнүүдэй [illegible] тэмсэжэ байхада, үнд[illegible] жээндэ, хүхюу зугаа[illegible] үнгэргэгдэһэн энэ түрэ [illegible] олондо һайшаагдаа. Т[illegible] шье архидалгагүйгөөр [illegible] хэгдэһэн түрэ найр[illegible] дахин бага мүнгэн гарга[illegible] даа бшуу.

Мүнөө үеын эрилтэ[illegible] шэнэ гуримаар үнгэр[illegible] түрэ найрай хүгжэм, [illegible] таһалгаряагүй ханхина[illegible] хань лабтай.

Б. ДЫМБР[illegible]

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ

СЭДЬХЭЛДЭ МҮНХЭ СЭСЭГҮҮД

Хабарай сэсэгэй олые
Хэн мэргэн тоолоо юм?
Хангал дэнзынь гоёые
Хэн тиихэдэ тоогоо юм?

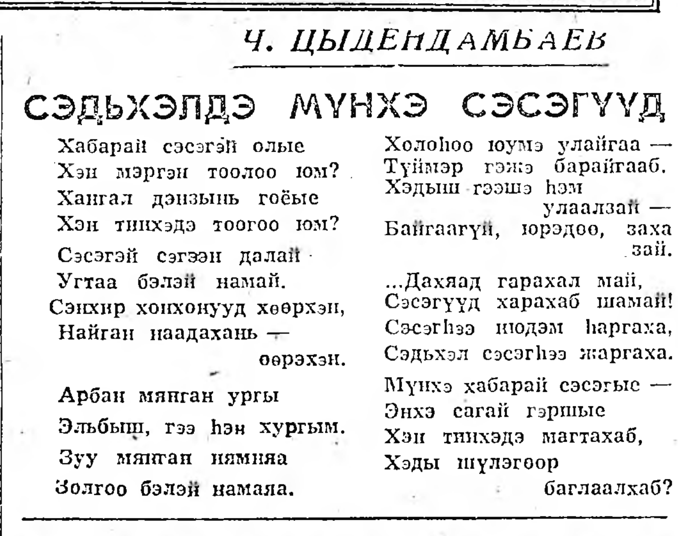
Сэсэгэй сэгээн далай
Угтаа бэлэй намай.
Сэнхир хонхонууд хөөрхэн,
Найган наадахань —
өөрэхэн.

Арбан мянган ургы
Эльбыш, гээ һэн хургым.
Зуу мянган нямняа
Золгоо бэлэй намая.

Холоһоо юумэ улайгаа —
Түймэр гэжэ барайгааб.
Хэдыш гээшэ һэм
улаалзай —
Байгаагүй, юрэдөө, заха
зай.

...Дахяад гарахал май,
Сэсэгүүд харахаб шамай!
Сэсэгһээ июдэм һаргаха,
Сэдьхэл сэсэгһээ жаргаха.

Мүнхэ хабарай сэсэгые —
Энхэ сагай гэршые
Хэн тиихэдэ магтахаб,
Хэды шүлэгөөр
баглаалхаб?

Хабарай үһан. Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

Үглөөдэр — Эб найрамдалай совет жасын 25 жэлэй ой гүйсэхэнь

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ АША ТУҺА[illegible]

Ниитын эмхи зургаануудай үүсхэлээр 25 жэлэй саада тээ, 1961 оной апрелиин 27-до Эб найрамдалай совет жаса байгуулагдаһан юм. Дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын, арадуудай хоорондо хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө, ядерна буу зэбсэгые хорихын, бүхы янзын буу зэбсэгүүдые хуряалгын түлөө совет ниитын эмхинүүдэй ябуулжа байгаа тэмсэлдэ мүнгэнэй талаар тэдхэмжэ үзүүлхэ гэһэн зорилготойгоор тэрэ эмхидхэгдээ һэн.

Энэ эмхие эгээн түрүүн уран зохёолшо Н. С. Тихонов, 70-аад онуудта — Б. Н. Полевой толгойлоо. Харин 1979 онһоо шатараар дэлхэйн экс-чемпион А. Е. Карпов толгойлно. 25 жэлэй турша соо Эб найрамдалай совет жаса бэхижээ, манай орон дотор, хилын саанашье тэрэнэй нэрэ хүндэ хараа байса дээшэлээ. 90 миллион гаран совет хүнүүд энэ жасада һайн дураараа мүнгэ оруулна. Тэрэнэй хүдэлмэридэ туһалдаг 350 мянган отделени комиссинуудта 5 тухай миллион эдэбхитэд түлөөһэгүйгөөр ажаллана.

Эб найрамдалай совет жасын, гүрэнэй эдэбхитэдэй ажал ябуулгань амгалан байдал сахин хамгаалхын түлөө совет олониитын гаргадаг хэмжээлэшэгүй ехэ хүсэлэл, оролдолгонуудай нэгэ хубинь болоно. Амгалан байдал хамгаалга — манай партиин, манай арадай, дэлхэйн бүхы арадуудай гол зорилгонь гэжэ элитэ ха юм.

Ушар тиимэһээ Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд дээрэ «ядерна аюулда, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэдэ эсэргүү, бүгэдэ ниитын эб найрамдал сахин хамгаалхын түлөө тэмсэл ерээдүйдэшье манай партиин улас хоорондын оршондо бэелүүлхэ ажал ябуулгын гол шэглэлынь байха юм» гэжэ хэлэгдээ һэн. Үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ Эб найрамдалай совет жаса КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын тогтоол, заабаринуудые хүтэлбэри болгон, бусад ниитын эмхинүүдтэй хамта ажалаа ябуулна.

Буряадай АССР-тэ Эб найрамдалай жаса 1975 ондо эмхидхэгдэһэн түүхэтэй юм. Мүнөө үедэ республикадамнай тэрэнэй республиканска болон 23 районно отделени, 2 мянгаад шахуу туһаламжын комисси, бүлэгүүд предприяти, колхоз, совхозуудта, һуралсалай эмхи зургаануудта тоологдоно. Тэдэ ажалшадые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, парти, правительствын гадаадын эб найрамдалта политикые тайлбарилан ойлгуулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, дайнда эсэргүү хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэлгэдэ хабаададаг, Эб найрамдалай совет жасын зорилгонууд тушаа хүн зондо хөөрэжэ үгэдэг байха юм.

Республикымнай ажалшад түрэл партиингаа гадаадын политикые һайшаан дэмжэжэ, дайнда эсэргүү ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадана, Эб найрамдалай жасые бэхижүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада Буряадай ажалшад миллион гаран түхэриг һайн дураараа Эб найрамдалай жасада оруулһан байна. Республикада ажаһуугшадай тоодо энээние хубаахада, хүн бүхэн 1 түхэриг 37 мүнгэ оруулһан болоно. Бүхыдөө XI табан жэлэй туршада 5 миллион түхэриг энэ жасада ороо һэн.

Тус эмхиин 25 жэлэй ойе тэмдэглэхэ үедэ республикымнай олон тоото предприяти, колхоз, совхозуудай коллективүүд тэрэнэй эдэбхитэй гэшүүд юм гэжэ омогорхон хэлэхэ эрхэтэйбди. Эб найрамдалай вахтануудые үнгэргэлгэ, нэгэ үдэрэй салин хүлһые энэ жасада дамжуулга олохон коллективүүдтэ заншалта болонхой.

Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд 64 216, авиазаводой коллектив — 28 194, прибор бүтээлгын нэгэдэлэйхид — 36 548, «ЛенБАМстройн» ПМК — 14.782, 608-дахи СМП — 10 615, Сэлэнгын совхозойхид — 4540, Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозойхид—2348, Зэдын районой «Октябрьский» совхозой коллектив — 3745 түхэриг Эб найрамдалай жасада оруулаа һэн.

Хэдэн жэлэй туршада һара бүри салин хүлһэнэйнгөө зарим хубиие Эб найрамдалай жасада оруулжа байдаг коллективүүдэй һайн һайхан эдэбхи үүсхэлые онсолон тэмдэглэлтэй. Эдэ коллективүүдэй зэргэдэ Улаан-Үдын шэлэй заводой Хикматовай бригада, Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин хүдэлмэрилэгшэд, 12-дохи тоннельнэ отрядай ОРС-ын коллектив, Баунтын районой Ципиканай худалдаа наймаанай эмхи, районой гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһаг ба хэдэ хэдэн һургуулинууд, Бэшүүрэй районой милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэд, Галуута-Нуур станциин локомотивна депогой коллективые нэрлээбди.

Ами наһаяа үгэһэн, амиды мэндэшье ажаһуугша геройнуудые бригада, цехүүдэй бүридэлдэ хүндэтэ гэшүүн болгон оруулха хүдэлөөн республикадамнай улам үргэдэнхэй. Эдэ хүндэтэ гэшүүдэй салин хүлһэниинь һара бүхэндэ Эб найрамдалай жасада дамжуулагдажа байдаг.

Габшагай ажалай түлөө, түүхэй эд, материалнууд болон электрын элшэ хүсые алмаһанай, оньһон түхеэрэлгэ ба уралан нарижуулга нэбтэрүүлһэнэй түлөө абаһан мүнгэн урмашуулга, шангуудаа совет ажалшад мүн лэ Эб найрамдалай жасада оруулна. Жэшээнь, республикын хэлхеэ холбоошод, Мухар-Шэбэрэй «Забайкалец», Зэдын «Октябрьский» совхозуудай һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд социалис мүрысөөндэ илажа, абаһан мүнгэн шангуудаа энэ жасада дамжуулһан юм.

Гүрэнэй шанда хүртэһэн Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Д. Д. Будаева үндэр энэ шагналаа Эб найрамдалай жасада оруулаа. СССР-эй арадай артист Д. Ц. Дашиев, Буряадай комсомолой шангай лауреат, «Забайкалпромстрой» гэжэ эрдэм-шэнжэлгын институдай инженер Л. В. Казакевич, ВДНХ-гай шанда хүртэгшэ В. А. Тыхеев гэгшэд шагналнуудайнгаа зарим хубиие мүн лэ энэ жасада дамжуулаа. Уралан нарижуулга нэбтэрүүлһэнэй түлөө шагналда хүртэһэн ЛВРЗ-гэй инженер А. А. Левенец мянга гаран түхэриг, Баргажанай совхозой адуушан П. Е. Степанцов 563 түхэриг шагналаа Эб найрамдалай жасада оруулһан байна.

Дайнай, партиин, ажалай ветеранууд манай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр залуу үетэние Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулдаг, эб найрамдалай вахтануудые эмхидхэхэ талаар эдэбхи үүсхэл гаргадаг юм. Энээнһээ гадна, тэдэнэр Эб найрамдалай жасада мүнгэ оруулжа байдаг. У. О. Болдонова, О. М. Санташова, П. А. Горюнова, И. В. Носков, Г. Х. Деткина (булта Улаан-Үдэһөө), М. Н. Заиграева, Ф. А. Мокров (Загарайн район), Е. Н. Данзанова (Зэдын район), Е. Г. Татаринова, Е. А. Муратова, Р. Ц. Бадужинова (Сэлэнгын район), П. Л. Падерин (Прибайкалиин район), бусад олон ветеранууд эб найрамдал хамгаалха нангин хэрэгтэ хубитаяа оруулна бшуу.

Республикымнай районуудһаа энэ жасада дамжуулагдаһан хэшэгүүд олошоржо. Районуудтахи отделенинүүдэй гэшүүдэй ажал ябуулга эрид эдэбхижээ гэжэ тэмдэглэлтэй. Нэн түрүүн Хойто-Байгалай районой отделениин правлениин түрүүлэгшэ О. Ф. Усынинай ашаг үрэтэй хүдэлмэри тухай дурдалтай. Үнгэрэгшэ жэлдэ районой ажалшад Эб найрамдалай жасада 217 мянга 738 түхэриг оруулаа. Улаан-Үдын Железнодорожно районой (түрүүлэгшэнь Ф. А. Абагаев, секретариинь А. И. Дов-

гань) ажалшад республи[illegible] гоо эгээн ехэ хуби[illegible] мянган түхэриг оруул[illegible] Жэл бүхэндэ һайн үр[illegible] дые түйладаг Загарайн [illegible] лэгшэнь Э. З. Долхо[illegible] банскын (түрүүлэгшэнь [illegible] Галикова, секретариинь [illegible] Дарханов), Ахын (түрүү[illegible] А. Н. Болдырев) район[illegible] деленинүүдые тэмдэ[illegible]

Мүнөө үедэ Эб найр[illegible] совет жаса хадаа [illegible] ниитын организацинууд[illegible] найрамдал хамгаалгын [illegible] комитет, Ази болон А[illegible] арадуудтай һанал[illegible] совет комитет, Совет [illegible] нүүдэй комитет, Дайнай [illegible] нуудай совет комитет, [illegible] дохи аюулгүйн ба хани [illegible] саанай совет комитет [illegible] тэ) ажал ябуулгые [illegible] талаар хангадаг, [illegible] хэрхис ябуулгаһаа, [illegible] уршаг аюулһаа хохид[illegible] материальна тэдхэмж[illegible] дэг юм.

Үнгэрһэн жэлдэ [illegible] Кампучиин, Вьетнамай, [illegible] гуагай, Мозамбигай, [illegible] Бангладешэй хүн зон[illegible] диин Бхопал хотынхид[illegible] рикын национальна [illegible] стэ, Баруун-Урда зүгэй [illegible] кын арадай организаци[illegible] туһаламжа хүргэгдөө [illegible] зарай доһолгоһоо [illegible] һон Мексикын хүн зо[illegible] найрамдалай совет [illegible] түргэн туһаламжа са[illegible] дээр эльгээгдэһэн [illegible] найрамдалай жасаһаа [illegible] ороноо хамгаалгын [illegible] дайнда совет арадай [illegible] Илалтын хүшөө Моск[illegible] хоолгодо, 1985 ондо [illegible] лион түхэриг дамжуул[illegible] Эб найрамдалай сов[illegible] мүнөө олон миллион [illegible] бүридүүлһэн хүсэтэй [illegible] лонхой. Партиин гадаа[illegible] литикын хараа шэглэл[illegible] гуулха, ажалшадые Эх[illegible] доо дуратайгаар хүмү[illegible] үргэн дэлисэтэй хүдэл[illegible] рэ ябуулна. Эб найр[illegible] жасын ажал ябуулга[illegible] лион совет хүнүүд [illegible] Тэдэнэй тоодо Буряад[illegible] эй ажалшад амгалан [illegible] бэхижүүлхын түлөө [illegible] жагсан, өөһэдынгөө [illegible] оруулалсана.

Парти болон правитель[illegible] эб найрамдалта гадаад[illegible] литикые бүримүһэн [illegible] өөрынгөө ажал дээрэ [illegible] жатайгаар хүдэлхэ, [illegible] зуун жэлэй дүүрэтэр [illegible] зэбсэгые, хүн зониие [illegible] хюдаха зэбсэгүүдые [illegible] дүүрэнээр усадхаха [illegible] радхаһан КПСС-эй үрг[illegible] раммые бэелүүлгэдэ [illegible] га шадалаа элсүүлхэ [illegible] най гол зорилго мүн [illegible]

Т. ГАРМ[illegible]

Эб найрамдалай совет [illegible] сын республиканска [illegible] лениин харюусалгата [illegible]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. «КПСС-эй Центральна Комитедтэ. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — материалнуудай суглуулбари. Республикын нютаг нютагай һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Советүүдэй хүдэлмэри» — суглуулбари. Агропромой звенонуудта. «Һайн продукциин үнэ сэншье дээгүүр» — Л. Лабаровагай статья. КПСС-эй XXVII съезд: теори болон практикын асуудалнууд. «Түргэдхэлгэ — хүгжэлтын гол нүхэсэл» — Б. Балдеевэй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Эб найрамдалай совет фондын 25 жэлэй ой. [illegible] — Е. Малютын статья. Номой тал. «Тон шухала, хэрэгтэй тушалган» — Б. Доржиевэй корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Субботын үдэрэй гэлхэн». Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

БОГОНИХОН ҮГҮҮЛЭЛНҮҮД

ЭРДЭМЭЙ СЭН

Ажалша, эрдэмтэй хүндэ нэгэ хүн иимэ асуудал табиба:
— Хайшан гээд, иимэ ехэ эрдэмтэй, ажалша болоо гээшэбта?
— Жэргэмэл шэнги эртэ бододог, нохой шэнги тэсэмгэй, мана һохор шэнги оролдодог һэмби,— гэжэ харюусаа һэн.

БАГТАХА ЗАЙТАЙ ХА ЮМ

— Энэ амһартые һуллангүй, гурба дахин дүүргэхэ аргатайл даа,— гэжэ нэгэнииинь нүгөөдэдөө хэлэбэ, нүгөөдэнь үнэншэбэгүй.
— Үнэншөөгүй һаа, хаража бай,— гээд, амһартаяа хайр шулуугаар дүүргэбэ.
— Дүүргэбэ гүб?
— Дүүргэбэ.
Удаань шулуутай амһарта соогоо элһэ хэжэ дугтараад дүүргэбэ.
— Үшөө хаража бай,— гээд, шулуутай, элһэтэй амһарта соогоо нэмэжэ, уһа дүүрэтэр юулбэ.
— Энэ мэтээр амитанай гэдэһэн соо элдэб хоол багтан ороно даа,— гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

ТОЛГОЙ БА ХҮЛНҮҮД

[illegible]

Б. НАМСАРАЙН.

ШИИДХЭХЫ ШАТАНЬ ЗАХАЛАА

Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат шэнэ, шиидхэхы шатадаа оробо. Хэрбээ түрүүшын шатада олоһон очконуудай тоологдодог байгаа һаа, манай командые алтан медаляарнь амаршалха жэшээтэй һэмди. Теэд хоёрдохи шатада түрүүн [illegible]

лэн хүршэнэр—Швециин ба Финляндиин суглуулагдамал командануд гаража, хабаяа туршаба. Хоёрдохи шатын наадан бүхэнэй гүнзэгы удха шанартай һэн туладань шанга тэмсэл болохо гэжэ хүлеэһэмнай тон зүбтэй байгаа. Сэхыень хэлэхэдэ, хамаг хүсэеэ элсүүлэн, эдэ хоёр команда һүүлшын секунда хүрэтэр тэмсэжэ гараа. Түрүүшэгээр финнүүд яһала булюу байдалтай болоо. Шведүүд саг үргэлжэ добтолбошье, амжалта түйлажа бираагүй. Эндэ финнүүдэй вратарь Тамми гэгшын [illegible]

Үрэ асаржа, шведүүд наадаяа тэнсэлгээр дүүргэбэ.

Энэл үдэр манай ороной суглуулагдамал команда Канадын командатай наадаба. Түрүүшын үедэ совет добтологшод айлшадаа воротадань хашаад, нилээд удаан тухашаруулаа. Тиигэжэ түрүүшын үе соо гурбан шайба сохижо оруулхадаа, нэгэ бага эршэ, эдэбхиеэ һуладхаа гэжэ һанамаар. Зүгөөр саашадаа канадынхид яһала шадамараар наадажа, мүхөөгөө үгтэхэеэ болёод байгаа. Илангаяа воротагай даргада таланар бэр[illegible] 7:4 гэһэн тоотойгоор [illegible]

(ТАСС)

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Композитор Анатолий Затин наадаха. 10.05 — Түрэлхидтэ тележурнал. 10.35 — «Хоор». Кемерово хотоһоо дамжуулагдаха. 11.05 — «Элүүр энхэ байлга». 11.50 — Харгын аюулгүй байлгые сахиха. 12.20 — Томск хотын предприятинуудта спортивна гуталай шанарые һайжаруулха тухай. 12.50 — Баримтата фильм. 14.00 — «Любить человека»—уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 15.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.25 — «Любить человека». 2-дохи сери. 16.55 — Всеволод Рождественский. 17.20 — [illegible] 18.20 — [illegible] 19.20 — «От Чикаго до Филадельфии» — баримтата фильм. Авторынь В. Зорин. 20.00 — «Субботын үдэшэлгэн». [illegible] 22.00 — «Время». 22.35 — Баримтата фильм.

22.45 — Хоккейгээр [illegible] чемпионат. Түгэсхэлэй [illegible] командануд наадаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 15.00 — [illegible] хэлэнэй хэшээл. 15.15 — [illegible] рынгөө газар дээрэ [illegible] набди». 15.45 — РСФСР-[illegible] кусствын габьяата [illegible] лагша, композитор Б. [illegible] дашиевай зохёол бүтээ[illegible] тухай.

Москва. 16.40 — [illegible] фильм. 16.55 — Украин[illegible] ёрдохи фронтын вете[illegible] уулзаха. 18.20 — Уран [illegible] шад тухай хөөрөөнүү[illegible] — СССР-эй композито[illegible] VII съездэ хабаадагша[illegible] церт. 19.45 — [illegible] 22.35 — «Дежнев» — уран һ[illegible] фильм.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС. ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-01421. Заказ № 98. Индекс 04609